

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

EKONOMICKÁ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2012

Jana RAZIMOVÁ

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

EKONOMICKÁ FAKULTA

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: 6208 N Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

**Externí a interní vedení účetnictví, stanovení kritérií
výběru a vyhodnocení vhodnosti pro konkrétní podnik**

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Jindřiška Kouřilová, CSc.

Autor:

Bc. Jana Razimová

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana RAZIMOVÁ**
Osobní číslo: **E10561**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **EXTERNÍ A INTERNÍ VEDENÍ ÚČETNICTVÍ,
STANOVENÍ KRITÉRIÍ VÝBĚRU A VYHODNOCENÍ
VHODNOSTI PRO KONKRÉTNÍ PODNIK.**
Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Posoudit vhodnost, výhodnost a rizika vedení účetnictví podniku externí institucí a vnitřními silami. Stanovit kritéria, aplikovat na konkrétní podnik.

Postup:

Úvod: důvod zpracování vybraného tématu

- 1) Externí účetní služby, výhody, nevýhody
- 2) Účetnictví vedené podnikem, výhody, nevýhody
- 3) Analýza podmínek a stanovení kritérií
- 4) Určení vhodnosti, výhodnosti a rizik obou způsobů obecně
- 5) Posouzení a aplikace v konkrétním podniku

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

50 - 60 stran

Forma zpracování diplomové práce:

tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

MÜLLEROVÁ, L.: Auditing pro manažery aneb proč a jak se ověřuje účetní závěrka a ASPI, 2008. 136 s., ISBN 978-807357-308-9

DVOŘÁČEK, J.: Audit podniku a jeho operace. C.H.Beck, 2008. 180 s., ISBN 80-7179-809-6

DVOŘÁČEK, J.: Interní audit a kontrola. C. H. Beck, 2000. 195 s., ISBN 80-7179-410-4

MEJZLÍK, L.: Účetní informační systémy. VŠE, 2006. 173 s., ISBN 80-245-1136-3

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění novely zákona č. 669/2004 Sb.

Vyhláška č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších novel

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších novel

www.stormware.cz

Uživatelská příručka programu POHODA

<http://www.icu-praha.cz/certifikace/homepage>

<http://www.komora-ucetnich.cz/cze/informace-komory>

<http://www.svaz-ucetnich.eu/>

Nováková, K.: Časopis Česko-německé obchodní komory (CNOPK):

ACCA, Reporting Senior ASB Prague s.r.o., 26.04.2010

www.BusinessInfo.cz

www.auditucetnictvi.cz

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Jindřiška Kouřilová, CSc.

Katedra účetnictví a financí

Datum zadání diplomové práce:

1. března 2011

Termín odevzdání diplomové práce:

15. dubna 2012

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.

děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studená 13 (26)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jilek, Ph.D.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. března 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Pacově dne 30.03.2012

Bc. Jana Razimová

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucí diplomové práce paní doc. Ing. Jindřišce Kouřilové, CSc. za odbornou pomoc, cenné rady, připomínky a celkovou podporu při vytváření této práce.

Osnova

1	Úvod	1
2	Metodika	3
3	Literární přehled.....	5
4	Rozdělení podniků.....	8
5	Účetnictví obecně	9
5.1	Funkce účetnictví	10
5.2	Účetní zásady	13
5.3	Charakteristické rysy účetnictví	14
5.4	Základní dělení účetnictví	14
5.4.1	Daňová evidence	14
5.4.2	Účetnictví dle Zákona o účetnictví	15
5.4.3	Účetní standardy	16
5.5	Zdroje účetnictví	19
5.5.1	Právní rámec	20
5.6	Role účetního	23
6	Účetní etický kodex	24
6.1	Cíle etického kodexu	25
7	Pojištění profesní odpovědnosti	27
7.1	Pojišťovny poskytující profesní pojištění.....	28
7.2	Podmínky pojištění pro OSVČ, externí účetní firmy.....	29
7.2.1	Princip pojištění.....	30
7.3	Podmínky pojištění pro zaměstnance	30
7.3.1	Rozsah pojištění	30
7.3.2	Příklady škod	31
7.3.3	Přednosti pojištění	31
8	Interní účetnictví	33
8.1	Minimální odborná způsobilost v účetní praxi.....	35
8.2	Rozsah úkolů spadajících do interního účetnictví.....	35
8.3	Nároky na vedení interního účetnictví.....	36

8.3.1	Odborná způsobilost účetního oddělení.....	36
8.3.2	Programové a hardwarové vybavení	37
8.4	Náklady na vedení interního účetnictví	42
8.5	Vazba na management podnikatelského subjektu	43
9	Externí účetnictví	45
9.1	Možné výhody externího účetnictví.....	45
9.2	Možné nevýhody externího účetnictví.....	47
9.3	Kritéria pro výběr externí účetní firmy	48
9.4	Druhy vedení externího účetnictví.....	49
9.4.1	Účetní poradenství.....	49
9.4.2	Účetní outsourcing.....	50
9.4.3	Účetní supervize.....	53
9.5	Ceny externího účetnictví	54
10	O společnosti.....	58
10.1	Hlavní podnikatelské aktivity	58
10.2	Statutární orgány	59
10.3	Historie a charakteristika podniku	59
10.3.1	Zemědělská výroba podniku	60
10.3.2	Kategorie nákladů a výnosů podniku	61
10.3.3	Zaměstnanci	61
10.3.4	Ostatní informace o družstvu.....	62
11	Současné vedení účetnictví v Zemědělském družstvu Družstevník.....	65
11.1	Personální náklady	65
11.2	Náklady na software	66
11.3	Náklady na daňové poradenství.....	67
11.4	Náklady na audit a právní poradenství	67
11.5	Náklady na odborná školení a ostatní vzdělávání.....	68
11.6	Pojištění odpovědnosti.....	68
12	Transformace z interního na externí účetnictví.....	70
12.1	Náklady na externí vedení účetnictví.....	70
12.2	Požadavky managementu v souvislosti s interním/externím vedením účetnictví	72

12.3	Možný rozsah externě vedeného účetnictví v družstvu	73
12.4	Rizika spojená s externím vedením účetnictví	74
13	Celkové zhodnocení interního vs. externího účetnictví ve sledovaném podnikatelském subjektu.....	76
14	Závěr.....	77
15	Summary	81
16	Seznam zdrojů	82
17	Seznam tabulek a grafů.....	85
18	Seznam zkratk	86

1 Úvod

Každý podnikatelský subjekt potřebuje pro své řízení a rozhodování informace. Jedním ze zdrojů, který tyto informace poskytuje, je účetnictví. Informace získané z účetnictví slouží i ostatním uživatelům, se kterými podnikatelský subjekt přichází do styku při své podnikatelské činnosti.

Účetnictví vzniklo na určitém stupni hospodářského vývoje společnosti, do jisté míry jeho vývoj ovlivňovaly i ekonomické podmínky. Za celou dobu své existence se z účetnictví vyvinul velmi rozsáhlý, ucelený, v penězích vyjádřený systém informací, který má řadu vazeb s různými informačními systémy, prostupuje napříč ekonomickými disciplínami a také evidencemi na různém stupni řízení každého podnikatelského subjektu.

Zpracování takovéto rozsáhlé agendy si žádá řadu specialistů s konkrétními znalostmi, má požadavky na určitou úroveň odpovědnosti, ale vzhledem k úzkému propojení na řízení firem vyžaduje i jistou úroveň korektního přístupu a chování, resp. etického chování.

Je třeba zabývat se tedy pojetím účetnictví z hlediska jeho interního zpracování, které má především v České republice dlouhodobou tradici a současně tento přístup srovnávat v poslední době se stále využívanějším externím vedením účetnictví.

To je i tématem diplomové práce, jejímž cílem je zjistit vhodnost externího vedení účetnictví pro pozorovaný subjekt.

Na základě analýz dostupných materiálů jak teoretického charakteru, tak zejména informační báze vycházející z praxe byly shromážděny výchozí tematické okruhy. Mezi zásadní patří sestavení souboru kritérií, za jakých je vhodné přistoupit ke každému ze dvou způsobů zpracování účetnictví. Diplomová práce hledá jejich výhody a nevýhody a tyto poté srovnává.

Zároveň je také věnována pozornost odpovědnosti za vedení účetnictví, které podrobně rozpracovává v oblasti pojištění odpovědnosti a věnuje se také etice při zpracování účetnictví.

Tato diplomová práce by mohla sloužit jako základní materiál srovnávající dnešní podmínky při vedení interního a externího účetnictví, definuje různé druhy externího vedení účetnictví pro různé podniky a hledá možnosti uplatnění na konkrétním podnikatelském subjektu.

2 Metodika

Stanovenému cíli zjistit vhodnost externího vedení účetnictví pro pozorovaný subjekt odpovídá pak metodika diplomové práce. Ta se skládá ze dvou hlavních částí, a to z části teoretické, kterou jsou shrnuty hlavní oblasti, jež se tématu srovnání interního a externího účetnictví dotýkají. Tyto poznatky jsou pak víceméně uplatněny v praktické části, která se zabývá aspektem vedení externího účetnictví v Zemědělském družstvu Družstevník, které dnes vede účetnictví interní.

Úvod teoretické části je věnován základním východiskům, a to rozdělení podniků, jako východisku, které definuje nejen druh vedení účetnictví, ale i vhodnost interního či externího účetnictví. Podstatná část je věnována samotnému účetnictví. Z této části by měla vyplynout širokost problematiky, náročnost na zpracování a postihnutí všech podstatných informací.

Část diplomové práce je věnována také etickému kodexu, neboť etika je významnou součástí podnikání každého podnikatelského subjektu a etika v účetní praxi, která zasahuje i do řízení podniku, je důležitým tématem v obou druzích účetnictví, ať již interním, či externím. V části o etice jsou pak vyjmenovány zcela nejdůležitější vlivy na účetní praxi, byť téma etika je spíše samostatným tématem.

Interní i externí účetnictví se dotýká také myšlenky odpovědnosti. Nemalá část diplomové práce je věnována pojištění odpovědnosti, které rozpracovává na dvě části, pro interní vedení účetnictví i pro externí vedení účetnictví.

Části věnující se samotnému internímu a externímu vedení účetnictví pak podtrhují nejdůležitější kritéria, za jakých zvolit konkrétní přístup pro zpracování účetnictví, sumarizují výhody a nevýhody, hledají vazby na různé další oblasti podnikatelské činnosti podnikatelského subjektu a nakonec definují rizika a náklady na oba druhy vedení účetnictví.

Praktická část se pak věnuje výhradně popisu stávajícího přístupu vedení účetnictví v daném podnikatelském subjektu, ale také se pokouší navrhnout konkrétní vhodný

způsob vedení externího účetnictví. Srovnává tyto dva přístupy z hlediska nákladů, přístupu managementu a rizik.

3 Literární přehled

Daná problematika je samostatně rozpracována v literatuře spíše v podobě určitým směrem zaměřených článků či doplňujících kapitol. Základním předpisem, který upravuje účetnictví podnikatelů v ČR je zákon o účetnictví 563/1994 Sb. Tento zákon stanoví hlavní účetní principy a požadavky na vedení účetnictví. Uceleně zpracovaný koncepční rámec, včetně definic základních pojmů však neexistuje. Podrobnější účetní pravidla a přístupy jsou obsaženy ve vyhláškách Ministerstva financí ČR, českých účetních standardech a mezinárodních standardech účetních výkaznictví. Vedení daňové evidence upravuje § 7b Zákona o daních z příjmu. [4]

Při zpracování teoretické části mi velmi pomohla i kniha Účetnictví 2008 Ing. Jitky Mrkosové, certifikované účetní. Tato moderní učebnice praktického účtování poskytuje srozumitelný a podrobný výklad. [16]

Mnohem méně je rozpracován oddíl věnující se profesní odpovědnosti účetních, kde se tomuto tématu věnuje kniha Protiprávní jednání z pohledu profesní odpovědnosti auditorů, daňových poradců a účetních [15].

Otázkou etického kodexu se zabývá několik významných soukromých účetních firem jako např. PWC, samostatné etické kodexy vydávají jednotlivé svazy účetních místně působících. Dále pak asi nejdůležitější kodex v tomto smyslu vydává Komora certifikovaných účetních, která sepsala samostatný kodex nejen účetních, ale i daňových poradců. Tento kodex pak přejímá některé hlavní zásady Etického kodexu Mezinárodní federace účetních (IFAC).

Samotnému srovnání interního a externího účetnictví se však nevěnuje žádná odborná běžně dostupná literatura. Agregovat nejdůležitější informace o těchto dvou způsobech vedení účetnictví se postupně ukázalo jako poměrně složité, neboť bylo třeba abstrahovat od informací, které do vědecké práce nepatří. Zdrojem pro informace o externím vedení účetnictví totiž byly webové stránky profesionálních účetních firem, jež samozřejmě celou řadu informací poskytují za účelem prodeje, tudíž i informace byly často obchodní. Důležité tedy bylo vybrat

pouze relevantní informace, které lze podložit a které lze srovnat s potřebou vedení účetnictví jako takového. S doporučeními a tipy v oblasti externího účetnictví je pak možné se setkat v řadě článků odborných časopisů, často v podobě diskuse outsourcingu účetnictví, včetně využívání zahraničních kapacit.

Teoretická část

4 Rozdělení podniků

Pro účely této diplomové práce je významné zmínit rozdělení podniků z hlediska velikosti, neboť jejich charakteristika se bude prolínat celou touto prací, ať již z pohledu zákonů, či z pohledu praktického využití a vhodnosti daného typu. Příloha I Nařízení č. 800/2008 pro rozdělení podniků do kategorií dle velikosti používá parametry jako počet zaměstnanců, roční obrat, bilanční suma roční. Typy podniků tedy jsou:

- a) **Mikropodniky:** zaměstnávají méně než 10 osob a jejichž roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 2 miliony EUR
- b) **Malé podniky:** méně než 50 osob, jeho roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 10 milionů EUR
- c) **Střední podniky:** méně než 250 osob a jejichž roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR
- d) **Velké podniky:** Pokud nějaký podnik není dle výše uvedených parametrů ani mikropodnikem, ani malým a ani středním podnikem, patří mezi velké podniky.

Pro účely této diplomové práce je uvažováno s členěním, které je běžně používáno v České republice:

- a) Malý podnik: do 100 zaměstnanců + roční obrat do 30 mil. Kč
- b) Střední podnik: do 500 zaměstnanců + roční obrat do 100 mil. Kč
- c) Velký podnik: víc než 500 zaměstnanců + roční obrat víc než 100 mil. Kč

[5]

5 Účetnictví obecně

Každý podnikatelský subjekt má povinnost zachycovat a evidovat svoji podnikatelskou činnost. Některým subjektům přitom přímo zákon ukládá, jak tuto evidenci vést v podobně tzv. účetnictví (tímto myšleno v celé další části, pokud není uvedeno jinak, tzv. finanční účetnictví), ostatní se mohou rozhodnout dle toho, co je pro ně výhodnější, zda budou vést účetnictví či pouze daňovou evidenci. Dříve se tyto dvě formy pojmenovávaly podvojně a jednoduché účetnictví. Obě tyto evidence mají za cíl zjistit základ daně pro účely zdanění příjmů, zachytit celkovou výši majetku použitelného pro podnikání a zjistit skutečný stav závazků, které budou celkově ovlivňovat hospodaření podnikatelského subjektu.

Účetnictví je písemné zaznamenávání informací o hospodářských jevech podniku, a to v peněžních jednotkách.

Účetnictví také přispívá ke kumulaci informací, a tedy může managementu podnikatelského subjektu přispět k rozhodování.

Účetnictví má své počátky nejspíše již od počátku lidstva. Zmínky o účetnictví je možné nalézt v Bibli, dokonce i v Koránu. Poprvé bylo účetnictví písemně popsáno v roce 1494 v knize italského mnicha Luca Pacioliho. Ten je nazýván otcem účetnictví. Luca Pacioli několik let spolupracoval na různých dílech s Leonardem da Vincim. Jeho nejvýznamnější dílo je "Summa de arithmetica, geometria, proporioni et proportionalita" a je to vlastně první zmínka o účetnictví, jak jej známe dnes. Největší rozvoj účetnictví je spojen s rozvojem kapitalismu. Vzniká tzv. nákladové účetnictví, jehož průkopníkem je Josiah Wedgwood. Od 2. pol. 20. století jsou na účetnictví kladeny vyšší nároky na lepší informační podporu řídicích osob. Pravidla účetnictví také postupně začal více ovlivňovat stát, a to z důvodu stanovení daňové povinnosti. [16]

5.1 Funkce účetnictví

- 1) **Funkce registrační** – účetnictví zaznamenává hospodářské jevy v podniku:
  - a) Hospodářské operace (všechny činnosti, které podnikatelský subjekt uskutečňuje v rámci podnikání)
  - b) Účetní operace (vyvolávají změnu v aktivech nebo pasivech; jsou doloženy účetním dokladem)
  - c) Účetní zápisy
  - d) Účetnictví se vede jako soustava účetních záznamů

- 2) **Funkce informační** – účetnictví poskytuje informace širokému okruhu uživatelů
- 3) **Funkce důkazová** – důkaz při soudních sporech, hlavně pokud se soudí věřitel s dlužníkem
- 4) **Funkce daňová** – z účetnictví se vychází při stanovení základu daně z příjmu
- 5) **Funkce kontrolní** – umožňuje kontrolovat hospodaření účetní jednotky (finanční úřad, majitel)

Účetnictví či daňová evidence tak, jak ji známe v podmínkách právního systému České republiky, využívají dnes tedy především externí uživatelé, tzn. finanční úřady, správy sociálního zabezpečení, banky, apod. Z tohoto důvodu bývá často přizpůsobováno tomuto pohledu a pro interní potřeby rozhodování managementu se obvykle transformuje do podoby tzv. **manažerského účetnictví**. To je účetnictví, které není regulováno žádným zákonným či jiným předpisem, nepodléhá kontrole ze strany externích uživatelů, proto může často poskytnout mnohem cennější informace o hospodaření podniku. Tomuto způsobu účetnictví je mnohem bližší angloamerický způsob účtování. [16]

Základní rozdíly mezi finančním a manažerským účetnictvím:

Tab. č. 1 Rozdíly mezi finančním a manažerským účetnictvím

Účetnictví	Manažerské účetnictví
Výstupy z něj jsou standardizovány a je předmětem vnějších kontrol	Není kontrolováno, není právně upraveno
Počítá se s přesností na haléře	Počítá pouze s odhadem (informace jsou méně přesné)
Poskytuje informace samotnému podniku i externím uživatelům	Poskytuje informace pouze samotnému podniku, především managementu

Zdroj: vlastní zpracování

Další možností, jak sledovat skutečné hospodářské procesy v podnikatelském subjektu, je použití tzv. **vnitropodnikového účetnictví**. Jeho hlavním rysem je systémové zobrazení podnikatelského procesu v jeho úplnosti a nepřetržitosti včetně jeho výsledku. Dále je to sledování vnitřních jevů a procesů $\Rightarrow$ informace o vázanosti prostředků v nedokončené výrobě, o skutečných nákladech z prodaných výrobků, o úrovni časového rozlišení nákladů a výnosů. Zachovává si tradiční, byť modifikovaně aplikované prvky účetní metody: bilanční princip, podvojnost operací, dokumentace a inventarizace, soustava účtů. Je to v podstatě nákladové účetnictví, které je koncipováno podle obsahového zaměření buď jako výkonové, nebo odpovědnostní.

[16]

Hlavní srovnávací rysy finančního a vnitropodnikového účetnictví jsou uvedeny v následující tabulce:

Tab. č. 2 Rozdíly mezi finančním a vnitropodnikovým účetnictvím

Kritérium	Finanční účetnictví	Vnitropodnikové účetnictví
uživatelé	externí	interní
Zákonná úprava	řídí se zákonem o účetnictví a zákony souvisejícími	pravidla a postupy určuje účetní jednotka svou vnitřní směrnici větší variabilita aplikovaných oceňovacích principů
způsob ocenění	historická cena, tzn. pořizovací cena reprodukční cena, vlastní náklady	ocenění na úrovni předem stanovených veličin, na různých úrovních reprodukčních cen, na úrovních oportunitních nákladů a výnosů
odpisový plán	z důvodů zajištění zdrojů financování dochází ke zkracování doby odepisování a rychlejší reprodukci aktiv	hmot.majetek je odepisován po celou dobu používání, např. u technologického vybavení s delší dobou životnosti je zpravidla nezbytné i přeceňovat majetek
<i>orientace na stabilitu</i>		
zkreslení informací	snaha vyrovnávat krátkodobé výkyvy hospodaření, tzn., v nepříznivých letech se podhodnocují aktiva a zisky a tím se tvoří tiché rezervy, které lze čerpat v období méně příznivém	ve vnitropodnikovém účetnictví nedochází ke zkreslování účetních informací, protože tyto slouží pouze interním uživatelům

výkazy		
obsah	vzhledem k přístupu konkurence k účetním výkazům podniku, dochází ke zkreslování podávaných informací z důvodu skrytí "obchodního tajemství" ucelený soubor informací o aktivech, dlužích, vlastním jmění, nákladech, výnosech, HV	soubor různorodých informací potřebných pro efektivní řízení podniku - kalkulace, rozpočetnictví, vnitřní kontrola
měrné jednotky	peněžní	peněžní, naturální
periodicita výkazů	sestavovány ročně, čtvrtletně, měsíčně pravidelnost = zásada fin. účetnictví	výkazy, přehledy, zprávy sestavovány denně, týdně pravidelně i nepravidelně, dle potřeby

Zdroj: vlastní zpracování

5.2 Účetní zásady

Účetnictví má několik zásad, které je nutné dodržovat:

- 1) účtovat správně
- 2) účtovat průkazně (tzn., ke všemu musíme mít účetní doklady)
- 3) účtovat úplně
- 4) účtovat v české měně
- 5) účtovat ode dne vzniku do zániku
- 6) účetnictví vést jako celek
- 7) dodržovat zásadu opatrnosti - (tzn. věrně zobrazovat skutečnost)
- 8) dodržovat zásadu bilanční kontinuity (tzn. počáteční stav aktiv a pasiv se musí rovnat konečnému stavu z předchozího období)

[4]

5.3 Charakteristické rysy účetnictví

Účetní profese se vyznačuje určitými charakteristickými znaky, a to:

- zvládnutím konkrétních intelektuálních dovedností získaných odbornou přípravou a vzděláním,
- dodržováním etického kodexu (viz kapitola 7),
- přijetím povinnosti celospolečenského charakteru (obvykle s tím, že společnost zajistí profesi restrikce na používání titulu nebo udělování osvědčení). [3]

5.4 Základní dělení účetnictví

Jak bylo již výše zmíněno, účetnictví se dělí v základě na:

- A) Daňovou evidenci
- B) Účetnictví

Pro účely této diplomové práce nebude rozlišováno, zda se jedná o daňovou evidenci, či o účetnictví dle Zákona č. 563/1991 Sb., neboť téma může postihnout obě skupiny a oběma skupinami může být využíváno. Pokud bude dále zmiňován pojem účetnictví, je tím myšlena jak daňová evidence, tak i účetnictví dle Zákona č. 563/1991 Sb., ale i účtování dle IAS/IFRS. V následující části bude toto rozdělení popsáno, aby byl patrný právní rámec a požadavky kladené na jednotlivé druhy účetnictví a následně vyplynula souvislost s hlavním tématem této diplomové práce.

5.4.1 Daňová evidence

Daňová evidence do jisté míry navazuje na jednoduché účetnictví, to bylo k 1. lednu 2004 zrušeno. Od tohoto data zůstává jen účetnictví, kterým se v Zákoně o účetnictví rozumí pouze podvojně účetnictví. Jednoduché účetnictví tedy zaniklo, ale fyzické osoby (FO), které chtějí vést evidenci na podobných principech, jako bylo jednoduché účetnictví, mohou vést tzv. daňovou evidenci (DE), a to podle § 7b Zákona o daních z příjmu. Tento paragraf také určuje cíle vedení daňové evidence. Těmi jsou:

- a) zjištění základu daně z příjmů jako rozdíl mezi daňovými příjmy a daňovými výdaji,
- b) zjištění stavu majetku a závazků, které ovlivňují základ daně z příjmů,
- c) tyto zjištěné údaje jsou využitelné pro další rozhodování a řízení firmy.

Daňová evidence je určena pro ty subjekty, které nejsou účetní jednotkou ve smyslu Zákona o účetnictví č. 563/91 Sb. Daňovou evidenci vedou fyzické osoby, které se nestaly účetní jednotkou, jejich obrat nepřekročil za minulý kalendářní rok 25 mil. korun, nejsou účastníky sdružení a nejsou zapsány v Obchodním rejstříku. Daňovou evidenci mohou vést také osoby, které nejsou podnikatelé, tzn., mají např. příjem z autorských práv, jsou herci, zpěváci, spisovatelé, správci konkurzní podstaty. Tito nemusí vést účetnictví, i když přesáhnou limit obratu 25 mil. korun za rok. [4, 16]

5.4.2 Účetnictví dle Zákona o účetnictví

Účetnictví zachycuje stav a pohyb majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv. Dále se účtuje o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Účetní jednotky účtují podvojnými zápisy o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí, či pokud toto není možné zjistit, účtují do období, v němž zjistily uvedené skutečnosti.

Účetnictví dle Zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. vedou:

- 1) právnické osoby, které mají sídlo na území České republiky,
- 2) zahraniční osoby, pokud na území České republiky podnikají nebo provozují jinou činnost podle zvláštních právních předpisů,
- 3) organizační složky státu,
- 4) fyzické osoby, které jsou jako podnikatelé zapsány v obchodním rejstříku a nikoliv pouze v živnostenském rejstříku,
- 5) ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat podle zákona o dani z přidané hodnoty (více viz §1 Zákona č. 563/1991 Sb.) přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 mil. Kč,
- 6) ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí apod.

Zákon také stanovuje, jakým způsobem účetní jednotky mají vést účetní záznamy. Zákon výslovně stanoví: Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví jako soustavu účetních záznamů; přitom mohou použít technických prostředků, nosičů informací a programového vybavení. **Účetním záznamem** se rozumí data, která jsou záznamem veškerých skutečností týkajících se vedení účetnictví. Každou skutečnost týkající se vedení účetnictví jsou účetní jednotky povinny zaznamenávat výhradně jen účetními záznamy (§4, odd. 10 Zákona). **Paragraf 5 tohoto zákona také stanoví, že účetní jednotky mohou pověřit vedením svého účetnictví i jinou právnickou nebo fyzickou osobu, přičemž se však účetní jednotka nezbavuje odpovědnosti za vedení účetnictví.**[4, 16]

5.4.3 Účetní standardy

Účetní standardy obecně upravují způsoby účtování jednotlivých skupin aktiv, pasiv a nákladů a výnosů. Účetní standardy jsou používány proto, aby bylo dosaženo souladu při používání účetních metod účetními jednotkami. Podnikatelské subjekty v současné době mohou používat dvoje standardy, a to české účetní standardy a mezinárodní standardy účetního výkaznictví. Častěji jsou využívány české účetní standardy, které jsou však každoročně upravovány blíže směrem k IFRS. [18]

5.4.3.1 České účetní standardy

České účetní standardy (ČÚS) představují pravidla, kterými se řídí účetní jednotky při vedení účetnictví a sestavování účetní závěrky. Použití standardů účetními jednotkami se považuje za plnění ustanovení o účetních metodách podle Zákona o účetnictví. Vydání standardů se oznamuje ve Finančním zpravodaji např. na webových stránkách Ministerstva financí České republiky. Jsou také součástí ÚZ účetnictví podnikatelů. Tyto účetní standardy v současné době obsahují 23 účetních standardů pro deset účetních tříd (0 – 9). [18]

5.4.3.2 Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS)

Anglicky International Financial Reporting Standards je soubor standardů vydávaných Radou pro mezinárodní účetní standardy (IASB), anglicky International Accounting Standards Board, upravující sestavování a prezentaci finančních výkazů účetní závěrky.

Většina standardů stále platí pod starým názvem „Mezinárodní účetní standardy“ (IAS). Standardy IAS byly vydávány v letech 1973 až 2001 Výborem pro mezinárodní účetní standardy (IASC). V dubnu 2001 byl výbor IASC nahrazen radou IASB, která pokračuje ve vydávání nových standardů pod názvem IFRS. Tyto standardy postupně nahrazují dřívější standardy IAS.

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS) byly v roce 2005 aplikovány v mnoha zemích světa, včetně zemí EU (pro veřejně obchodované společnosti). Rada pro mezinárodní účetní standardy (IASB) vydala několik nových, aktualizovaných a novelizovaných standardů a Výbor pro interpretace mezinárodního účetního výkaznictví (IFRIC) vydal několik nových interpretací. Ministerstvo se primárně snaží harmonizovat český účetní systém s účetními směrnicemi EU, ale současně většina změn vede i k přiblížení k IFRS.

České společnosti, které vydaly dlužné nebo majetkové cenné papíry obchodované na regulovaných veřejných trzích, musí použít IFRS místo českých účetních předpisů pro sestavení svých konsolidovaných i individuálních (nekonsolidovaných) účetních závěrek. Ostatní podniky mohou používat IFRS místo českých účetních předpisů pro sestavení konsolidovaných účetních závěrek. Český daňový základ je však stále založen na českých účetních předpisech (ČÚP) bez ohledu na to, které účetní standardy společnosti používají pro sestavení svých účetních závěrek.

IFRS obsahuje tzv. koncepční rámec. Principy uvedené v tomto rámci poskytují základ pro tvorbu účetních standardů a základnu, na kterou lze odkazovat při přípravě účetních závěrek v případech, kdy neexistují konkrétní pravidla. Česká republika je členem Evropské unie, a proto účetní směrnice EU (4. směrnice Rady o ročních účetních závěrkách společností a 7. směrnice rady EU o konsolidovaných účetních závěrkách)

představují základní regulaci, která je začleněna do českého právního řádu. Základy ČÚP jsou formulovány v zákoně o účetnictví.

Mezi českými účetními standardy/předpisy stále existuje mnoho rozdílů, které mohou účetní jednotku zatěžovat neúměrným množstvím administrace vedení účetnictví, proto i vedením tohoto účetnictví bývá často pověřena jiná účetní jednotka. [18]

Obsahem této diplomové práce přitom není popisovat rozdíly mezi českými účetními standardy a mezinárodními účetními standardy, avšak pro ilustraci náročnosti dvojího vedení účetnictví uvádím tuto srovnávací tabulku:

Tab. č. 3 Srovnání IFRS a ČÚP

Existence výkazu	IFRS	ČÚP
Výkaz finanční pozice/Rozvaha	Ano	Ano
Výkaz zisku a ztráty	Podle IFRS účetní jednotka zveřejňuje všechny položky výnosů a nákladů vykázaných v období ve výkazu úplného výsledku nebo ve dvou výkazech: samostatný výkaz zisku a ztráty obsahující jednotlivé komponenty hospodářského výsledku a výkaz úplného výsledku obsahující zisk/ztrátu a komponenty ostatního úplného výsledku.	Ano.
Výkaz úplného výsledku	Ano (viz výše)	Ne

Výkaz vlastního kapitálu	Ano. Podle IFRS výkaz obsahuje celkový úplný výsledek za období a vyčíslení transakcí s vlastníky.	Ano. Podle ČÚP výkaz obsahuje zisky a ztráty nevykázané ve výsledovce.
Výkaz peněžních toků	Ano.	Nepovinné, avšak většina podnikatelských subjektů jej připravuje z důvodu věrného a poctivého zobrazení.
Příloha obsahující důležitá účetní pravidla a ostatní vysvětlující a doplňující informace.	Ano.	Ano.

Zdroj: vlastní zpracování

I při samotném způsobu účtování, provádění účetních zápisů, oceňování, odepisování apod. existuje celá řada rozdílů, ty však nebudou více v této diplomové práci vzpomenuty.

5.5 Zdroje účetnictví

Zákon o účetnictví č. 563/1991 stanoví hlavní účetní principy a požadavky na vedení účetnictví. Uceleně zpracovaný koncepční rámec, včetně definic základních pojmů, však neexistuje. Podrobná účetní pravidla obsahující účetní postupy pro jisté druhy transakcí jsou obsažena ve vyhláškách Ministerstva financí ČR (jedna vyhláška pro podnikatele a jedna vyhláška pro finanční instituce) a českých účetních standardech (ČÚS) vydaných Ministerstvem financí ČR. Dále se podnikatelské subjekty musí řídit celou řadou dalších předpisů a pokynů vydávaných téměř pro každý rok a neustále novelizovaných (dokonce i v průběhu roku).

Národní účetní rada, společná organizace Komory auditorů, Komory daňových poradců, Svazu účetních a Fakulty financí a účetnictví VŠE v Praze vydává právně nezávazné interpretace nejasných otázek, které se obecně přijímají jako nejlepší řešení daných problémů. Kompletní přehled platných právních předpisů je uveden v následující podkapitole.

5.5.1 Právní rámec

Zákony

- 1) Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
- 2) Zákon č. 523/1992 Sb. o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- 3) Zákon č. 93/2009 Sb. o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění zákona č. 227/2009 Sb.

Vyhlášky

- 1) Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky (Zrušena vyhláška č. 505/2002 Sb.)
- 2) Vyhláška č. 383/2009 Sb. o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech)
- 3) Vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

- 4) Vyhláška č. 503/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro zdravotní pojišťovny, ve znění pozdějších předpisů
- 5) Vyhláška č. 502/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou pojišťovnami, ve znění pozdějších předpisů
- 6) Vyhláška č. 501/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou bankami a jinými finančními institucemi, ve znění pozdějších předpisů
- 7) Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
- 8) Vyhláška č. 270/2010 Sb. o inventarizaci majetku a závazků

Standardy (účetnictví)

- 1) **České účetní standardy č. 001 až 09 a 011 až 023** - České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen "České účetní standardy pro podnikatele"), č. 001 až 09 a 011 až 023, ve znění pozdějších změn a oprav.
- 2) **České účetní standardy č. 101 až 103 a 105 až 115** - České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 501/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen "České účetní standardy pro finanční instituce"), č. 101 až 103 a 105 až 115, ve znění pozdějších změn a oprav.
- 3) **České účetní standardy č. 201 až 223** - České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 502/2002 Sb., ve znění pozdějších

předpisů (dále jen "České účetní standardy pro pojišťovny"), č. 201 až 223, ve znění pozdějších změn a oprav.

- 4) **České účetní standardy č. 301, 302, 304, 305, 307 až 310, 312 až 314** - České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 503/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen "České účetní standardy pro zdravotní pojišťovny"), č. 301, 302, 304, 305, 307 až 310, 312 až 314, ve znění pozdějších změn a oprav.
- 5) **České účetní standardy č. 401 až 414** - České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen "České účetní standardy pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání"), č. 401 až 414, ve znění pozdějších změn a oprav.
- 6) **České účetní standardy č. 701 až 704** - České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb., č. 701 až 704 (České účetní standardy č. 501 až 522 byly zrušeny).

Směrnice

- 1) Sedmá směrnice Rady č. 83/349/EHS ze dne 13. června 1983, založená na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy o konsolidovaných účetních závěrkách
- 2) Čtvrtá směrnice Rady č. 78/660/EHS ze dne 25. července 1978, založená na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy, o ročních účetních závěrkách některých forem společností
- 3) Ostatní směrnice pro ostatní subjekty (banky, pojišťovny, apod.)

Nariadení

- 1) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002 ze dne 19. července 2002 o uplatňování mezinárodních účetních standardů

- 2) Nařízení Komise (ES) č. 1126/2008 ze dne 3. listopadu 2008, kterým se přijímají některé mezinárodní účetní standardy v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1606/2002

Další zdroje se týkají auditu a činnosti auditorů, české účetní jednotky i v této oblasti podléhají právnímu systému Evropské unie, proto se musí řídit řadou doporučení a rozhodnutí této instituce.

5.6 Role účetního

- 1) účetní pomáhají udržovat integritu a efektivnost účetních výkazů předkládaných finančním institucím (jako součást podkladů pro udělení úvěru) a akcionářům (k získání kapitálu),
- 2) účetní (především hlavní) zastávají ve společnostech různé funkce v oblasti finančního řízení a přispívají k efektivnímu využívání zdrojů dané společnosti,
- 3) úzce spolupracují s interními auditory, ti poskytují ujištění o spolehlivosti vnitřního kontrolního systému, čímž posilují věrohodnost externích finančních informací,
- 4) úzce spolupracují s daňovými poradci, kteří pomáhají vytvářet důvěru v efektivnost daňového systému a jeho spravedlivé uplatňování,
- 5) často jsou také určitými poradci pro řízení a svou odpovědnost vůči veřejnosti naplňují tím, že hájí zdravý způsob rozhodování,
- 6) investoři, věřitelé, zaměstnavatelé a ostatní obchodní a podnikatelské subjekty a stejně tak i státní orgány a celá společnost se spoléhají, že účetní zajistí věrohodné finanční účetnictví a výkaznictví, efektivní finanční řízení a kvalifikované poradenství k celému spektru obchodních a daňových záležitostí. Postoj a chování účetních při poskytování takových služeb má dopad na hospodářskou prosperitu. [3]

6 Účetní etický kodex

V účetnictví platí pravidlo, že by mělo poskytovat věrný a poctivý obraz. V rámci místního i mezinárodního účetnictví má účetní povinnost plnit podmínky zákona, auditoři mají právní odpovědnost, jejich úsudky a vyjádření by se měly v jednotlivých účetních problematikách shodovat a vůbec celé účetnictví je pod silnou regulací zákona a různých kontrolních úřadů. Některé podnikatelské subjekty mají i přes to stále snahu toto účetnictví zkreslovat, aby si buď snížily daňovou povinnost, či naopak se ukázaly v lepším světle (častější v angloamerickém prostředí). Účetní mají často za povinnost (i z důvodu loajality vůči svému zaměstnavateli) využít své znalosti účetních pravidel a s určitou dávkou kreativity mohou „manipulovat“ s čísly v účetní závěrce, přitom v mezích zákona. Ovšem finanční analytici a investiční poradci, kteří často čerpají informace z veřejně dostupných účetních závěrek, toto chování odmítají, neboť velmi často se týká takových účetních operací, jako je např. časové rozlišení, oceňování akcií, vytváření nebo snížení základního kapitálu a především účtování nákladů. A právě tyto úpravy zkreslují pohled některých uživatelů účetních výkazů na skutečnou hospodářskou situaci podniku, což je např. při investičním rozhodování (především na akciovém trhu), ale i běžném obchodním jednání často velmi významné.

Podle Arno Anzenbachera z knihy "Úvod do etiky" lze přístup k etickému chování chápat takto: Nejprve zformulujeme jakousi intuitivní verzi etiky (předporozumění) a pak se budeme snažit budovat etické systémy a s intuitivní verzí je srovnávat. Tak jako v soukromém životě každého člověka, tak v podnikatelském prostředí je vnímáno jakési objektivní měřítko mravnosti, které určuje i etiku v účetní praxi. Ta sice, tak jak se celkově z pohledu etiky dá předpokládat, není nijak vymahatelná, přesto je víceméně praktikovaná.

Účetní kodex profesních účetních vydala Komora certifikovaných účetních, jako organizační složka Svazu účetních - člena Mezinárodní federace účetních (IFAC). Účetní kodex má maximální zájem na plnění obecného cíle IFAC – budovat a zdokonalovat účetní profesi v celosvětovém měřítku vybavenou harmonizovanými technickými i profesními standardy. Profesním účetním je míněn certifikovaný účetní.

Tento kodex v zásadě postihuje následující nekalé jednání/chování profesionálního/certifikovaného účetního:

- nedodržení požadovaného standardu odborné péče, požadované kvalifikační úrovně nebo požadovaných kompetencí,
- nedodržení etických pravidel,
- nedůstojné nebo nepoctivé jednání.

Kodex je platný pro všechny profesní účetní stejně, ať jde o profesní účetní provozující veřejnou praxi nebo o profesní účetní v zaměstnaneckém poměru. [3]

6.1 Cíle etického kodexu

„Kodex stanoví, že cílem profesních účetních je pracovat podle co nejvyšších měřítek profesionality, dosahovat co nejvyšších hodnot výkonnosti a celkově plnit již zmíněné požadavky veřejného zájmu. Tyto cíle vyžadují plnění čtyř základních potřeb:

- *věrohodnost - existuje celospolečenská potřeba zajistit věrohodnost informací a věrohodnost informačních systémů,*
- *profesionalita - je zapotřebí odborníků, které mohou klienti, zaměstnavatelé a jiní uživatelé služeb jednoznačně identifikovat jako profesionály v oboru účetnictví,*
- *kvalita služeb - jde o jistotu, že všechny služby profesních účetních jsou poskytovány v souladu s právními předpisy, technickými a profesními standardy,*
- *důvěra - uživatelé služeb profesních účetních musí mít všechny důvody věřit, že existuje rámec profesní etiky, kterým se profesní účetní při poskytování svých služeb řídí.“ [3, s. 11, s. 12]*

Etický kodex dále velmi podrobně probírá a identifikuje základní principy a předpoklady, které musí účetní plnit. Etický kodex upravuje tyto přístupy účetního, **vykonávajícího veřejnou praxi** (zmíněny z Etického kodexu pouze ty body vztahující se k tématu této diplomové práce):

- 1) nezávislost (ve vztahu k rodinným příslušníkům, k osobám blízkým; hrozba vydírání, zabezpečení pro udržení nezávislosti, kontrola nezávislosti, apod.)
- 2) požadavky na odbornou praxi
- 3) honoráře a provize – vzhledem k tomu, že téma této diplomové práce se také dotýká nákladovosti interního a externího účetnictví níže uvádím výtah z Účetního kodexu zabývající se oprávněností a výší honorářů a provizí:
„Honoráře za provedené odborné služby by měly být objektivním odrazem hodnoty odborných služeb poskytnutých klientovi s přihlédnutím k těmto skutečnostem:
  - (a) kvalifikačním předpokladům a znalostem požadovaným pro daný typ poskytovaných služeb,*
  - (b) úrovni odborné přípravy a praxe osob nutně zúčastněných na poskytování odborných služeb,*
  - (c) času nutně vynaloženém každou z osob zúčastněných na poskytování odborných služeb,*
  - (d) stupni odpovědnosti, kterou poskytování odborných služeb vyžaduje.“*

[3, s. 34]

Honoráře se dle etického kodexu často počítají hodinovými sazbami.

- 4) činnosti neslučitelné s výkonem práce profesního účetního provozujícího veřejnou praxi
- 5) nakládání s peněžními prostředky klientů
- 6) ostatní

Dále se etický kodex věnuje zásadám a principům, kterými by se měli řídit **účetní v zaměstnaneckém poměru**. [3] Ty se týkají především:

- 1) střetu profesních a zaměstnaneckých zájmů (ve vztahu k zaměstnanecké loajalitě),
- 2) vztahu k účetním spolupracovníkům,
- 3) odborné způsobilosti,
- 4) prezentace informací.

7 Pojištění profesní odpovědnosti

Účetní ve své profesní praxi často uzavírá dohodu o odpovědnosti k ochraně hodnot, které mu byly svěřeny k vyúčtování.

Profesní odpovědnost představuje odpovědnost kvalifikovaných profesionálů, od kterých jsou očekávány odborné znalosti a zkušenosti a na jejich práci jsou kladeny vysoké nároky. Vzhledem ke složitosti odborných profesí nelze vyloučit, že může dojít k chybě nebo omylu, který může mít závažné důsledky. Proto některým odborným profesím povinnost pojištění zákon přímo nařizuje. Jedná se především o daňové poradce, auditory, lékaře, advokáty, oceňovací znalce, apod. Profesní pojištění však může být i dobrovolné, mohou ho využít například účetní, tlumočníci, likvidátoři, projektanti. Toto pojištění chrání před rizikem vzniku škody jednak odborníky příslušného oboru před poškozením klienta, ale i samotné klienty.

Předmětem pojištění bývá především profesní omyl, v důsledku něhož vznikne obvykle finanční škoda, za kterou pojištěný odpovídá. Většina pojišťoven má ve svých smluvních podmínkách profesní pojištění pouze pro zákonnou odpovědnost. Proto je nutné v případě dobrovolného pojištění s pojišťovnami jednat individuálně. Pojištění může krýt následující rizika:

- Škody vzniklé jinému na životě nebo zdraví
- Škody vzniklé poškozením či zničením věci
- Finanční škody vyplývající ze škody na životě, zdraví, věci
- Čistě finanční škody (převážně)

Je možné sjednat i různá další připojištění či doplňková pojištění jako např. na škodu na věcech převzatých, na škodu z provozu kanceláře, a další specifika, která mohou být předmětem smlouvy s pojišťovnou.

Důležité jsou výluky z pojištění. Pojištění se většinou nevztahuje např. na:

- Škody způsobené úmyslně nebo hrubou nedbalostí
- Škody z odpovědnosti převzaté nad rámec smlouvy

- Na pokuty a penále
- Škody vzniklé z pracovněprávních vztahů
- Škody způsobené vadným výrobkem

Tyto výluky bývají uvedeny ve všeobecných obchodních podmínkách, nebo v doplňkových obchodních podmínkách dané pojišťovny.

Většinou jsou vyloučeny takové události, které podléhají jinému pojištění, nebo je pojišťovny vůbec nepojišťují. [11, 13, 15]

7.1 Pojišťovny poskytující profesní pojištění

Podle výroční zprávy za rok 2010 České asociace pojišťoven profesní pojištění poskytují tyto pojišťovny:

- ALLIANZ – Allianz pojišťovna, a.s.
- ČP – Česká pojišťovna a.s.
- ČPP – Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group
- ČSOBP – ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB
- GP – Generali Pojišťovna a.s.
- HDI – HDI Versicherung AG, organizační služka
- HVP – Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.
- KOOP – Kooperativa pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group
- MAXIMA –MAXIMA pojišťovna, a.s.
- SLAVIA – Slavia pojišťovna a.s.
- TRIGLAV – Triglav pojišťovna, a.s.
- UNIQA – UNIQA pojišťovna, a.s.

Seznam pojišťoven, které nabízejí profesní pojištění, je uveden na www.cap.cz.

[11, 13, 15, 19]

Svaz účetních nabízí pro své členy velmi výhodné pojištění profesní odpovědnosti účetních, daňových poradců a auditorů a dalších účetních zaměstnanců. Pojištění se sjednává pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou jinému v souvislosti s výkonem povolání samostatně podnikajících účetních nebo účetních firem, účetních v trvalém zaměstnaneckém poměru, daňových poradců a auditorů, kteří jsou členy ZO Svazu účetních a pravidelně si doplňují vzdělání na školeních pořádaných ZO Svazu účetních.

7.2 Podmínky pojištění pro OSVČ, externí účetní firmy

Pojištění se sjednává pro případ právním předpisem stanovené odpovědnosti pojištěného za čistou finanční škodu vzniklou jinému v souvislosti s odbornou činností pojištěného uvedenou v pojistné smlouvě. Jedná se o pojištění profesní (nikoliv provozní) odpovědnosti účetních za škodu způsobenou odbornou činností pojištěného a jeho zaměstnanců jinému (třetí osobě).

Účetní firma vstupuje s podnikem do závazkového vztahu, který je upraven obchodním zákoníkem. § 373 stanoví povinnost nahradit škodu způsobenou druhé straně.

Podnikatelský subjekt a účetní firma uzavírají smlouvu, kde se účetní firma (jako zhotovitel) zavazuje vést podnikatelskému subjektu (objednavateli) účetnictví. Objednavatel se zavazuje platit za vedení účetnictví sjednanou odměnu. Při určení odpovědnosti za chybu v účetnictví je potřeba přihlídnout k příčinám chybného účtování. Podnikatel může mít na chybném vedení účetní agendy také svůj podíl. Účetní firma může zúčtovat pouze doklady, které jí podnikatelský subjekt dodal. Může se tedy klidně stát, že podnikatel nějaký dokument nepovažuje za důležitý k předání účetní firmě, čímž nemůže dojít k zaúčtování.

Naopak, v praxi může dojít k případům, kdy podnikatelský subjekt trvá na účtování dokladů, které nelze zaúčtovat, protože nejsou formálně správné nebo nejsou dostatečně

průkazné. V těchto případech je věc záležitostí profesionality účetní firmy, která by měla účtování takových dokladů razantně odmítnout a vysvětlit podnikateli, že zaúčtování není možné.[11, 13, 15, 19]

7.2.1 Princip pojištění

Pojistnou událostí je okamžik vzniku škody, za předpokladu splnění podmínky vzniku práva na pojistné plnění.

Podmínkou vzniku práva na pojistné plnění je, že dojde:

- k příčině škody,
- k jejímu vzniku,
- k uplatnění nároku na náhradu škody poškozeným proti pojištěnému,
- k písemnému oznámení škodné události pojistiteli došlo v době nepřetržitého trvání jednoho pojištění nebo bezprostředně navazujících více pojištění (tzv. princip claims made – princip uplatnění nároku na náhradu škody).

7.3 Podmínky pojištění pro zaměstnance

Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnavateli při výkonu povolání.

7.3.1 Rozsah pojištění

Jedná se o pojištění obecné odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnancem zaměstnavateli.

Zaměstnanec odpovídá zaměstnavateli za škodu do výše 4,5 násobku své mzdy, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. Jedná se o porušení povinností, které vyplývají pro zaměstnance ze zákona, z dalších právních předpisů, z pracovní smlouvy, z pracovního řádu, z norem používání určitého zařízení podnikatelského subjektu, apod. Pojištění se sjednává

pro případ právním předpisem stanovené odpovědnosti pojištěného za škodu vzniklou zaměstnavateli při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním:

- na zdraví, usmrcením,
- na věci jejím poškozením nebo zničením,
- ve formě finanční škody.

Zaměstnavatel obvykle projedná výši požadované náhrady se zaměstnancem. Zaměstnavatel a zaměstnanec sepisují dohodu o způsobu náhrady škody. Dohoda musí být vždy písemná. Současně lze uzavřít i dohodu o srážkách ze mzdy. Pokud však zaměstnanec odmítne odpovědnost za škodu, situace lze řešit pouze soudní žalobou. Zaměstnavatel v žádném případě nesmí provést sám srážku ze mzdy, porušil by zákon.

7.3.2 Příklady škod

- Zaměstnanec svou neopatrností poškodí počítač zaměstnavatele.
- Při řízení referentského vozidla nedá přednost v jízdě a poškodí vozidlo zaměstnavatele
- Zaměstnanec nedodrží předpisy a majetek podnikatelského subjektu je odcizen a o odcizení existuje vyjádření policie.

7.3.3 Přednosti pojištění

- Nabídka dostatečných limitů pojistného plnění.
- Nízká výše pojistného.
- Nízká spoluúčast pojištěného.
- Je možné sjednat pojistnou smlouvu také s pojištěním odpovědnosti za škodu způsobenou v souvislosti s řízením dopravního prostředku zaměstnavatele.
- Zvýhodněné podmínky a pojistné pro členy Svazu účetních.
- Sjednání pojištění pověřenou osobou ZO Svazu účetních.

Pro rok 2012 nabízí Svaz účetních tyto konkrétní pojištění od ČSOB pojišťovny a.s.:

I. Základní pojištění se spoluúčastí 1.000 Kč

OSVČ a právnické osoby podnikající v účetní a daňové evidenci

Pojistná částka do 100.000,- Kč   Pojistné 2.200,- Kč

Pojistná částka do 200.000,- Kč   Pojistné 3.050,- Kč

Pojistná částka do 500.000,- Kč   Pojistné 4.350,- Kč

II. Základní pojištění se spoluúčastí 5.000 Kč

OSVČ a právnické osoby podnikající v účetní a daňové evidenci

Pojistná částka do 100.000,- Kč   Pojistné 1.700,- Kč

Pojistná částka do 200.000,- Kč   Pojistné 2.350,- Kč

Pojistná částka do 500.000,- Kč   Pojistné 3.350,- Kč

III. Základní pojištění se spoluúčastí 10%

Určeno pro zaměstnance v pracovním poměru. Rozsah pojištění zahrnuje též škodu způsobenou zaměstnavateli při plnění pracovních úkolů

a) na zdraví a usmrcení,

b) na věci jejím poškozením nebo zničením.

Pojistná částka do 50.000,- Kč   Pojistné 650,- Kč

Pojistná částka do 100.000,- Kč   Pojistné 850,- Kč

Pojistná částka do 200.000,- Kč   Pojistné 1.150,- Kč

8 Interní účetnictví

Interní účetnictví je vykonáváno tzv. „vlastními silami“, nejčastěji tedy účetní nebo účetním oddělení v zaměstnaneckém poměru. Interní účetnictví navazuje na zjištěná fakta uvedená v předcházejících kapitolách. Podstatou však, na rozdíl od ostatních forem vedení účetnictví je to, že si firma ponechává tento klíčový úkol, zaznamenat věrohodně svoji hospodářskou činnost, přímo v místě a těsněji spjatou s celkovým řízením tohoto subjektu.

Na úvod je nutné poznamenat, že interní vedení účetnictví je vhodnější pro větší firmy (s větším počtem zaměstnanců), ve kterých je účetní vytížen v rámci své funkce i jinými ekonomickými pracemi.

Jak bylo zmíněno v kapitole 6, práce účetního je velice náročná z hlediska kvalifikace, neustálého obnovování znalostí o způsobech nejen správného zúčtování, ale i ekonomického řízení podniku. Tyto požadavky na interního účetní/účetního, či dokonce celé účetní oddělení se promítají do nákladů podnikatelského subjektu, jak bude níže naznačeno, může být i nákladnější než externí druhy vedení účetnictví.

Za případné nesrovnalosti v účetnictví odpovídá před orgány státní správy majitel, resp. jednatel firmy, účetního může podnikatelský subjekt postihnout jen v rámci pracovní smlouvy.

Účetní v zaměstnaneckém poměru bývá často povinen loajalitou vůči svému zaměstnavateli, jak bylo vzpomenuo již v kapitole věnující se Etickému kodexu, což může často způsobovat rozkol a střet vůči své profesní praxi. Žádný zaměstnavatel však nemá právo nutit svého zaměstnance uplatňovat nelegální účetní postupy, či jakkoliv zkreslovat věrohodný obraz o podnikatelském subjektu. Na druhou stranu účetní ze své pozice má povinnost zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozví v souvislosti se svou prací. Tato povinnost mlčenlivosti by se měla vztahovat i na dobu po skončení zaměstnaneckého poměru. Tato povinnost má samozřejmě konkrétní hranice, ty jsou určeny především zákonnou zveřejňovací povinností vůči daňovým orgánům, soudním orgánům, ale i statistickým úřadům.

Účetní ve své profesní praxi často uzavírá dohodu o odpovědnosti k ochraně hodnot, které mu byly svěřeny k zaúčtování. Těmito hodnotami se rozumí hotovost, ceniny, zboží, zásoby materiálu nebo jiné hodnoty, které jsou předmětem obratu nebo oběhu, s nimiž má účetní možnost osobně disponovat po celou dobu, po kterou mu byly svěřeny.

Účetní v zaměstnaneckém poměru často nemůže postihnout celý komplex znalostí a informací, které by mohl ve skutečnosti využít. Často proto musí využít konzultace s auditory (pokud s auditorskou společností má podnikatelský subjekt uzavřenu smlouvu, či podléhá povinnému auditu), s právníky a právním oddělením, dále samozřejmě s daňovým poradcem. Vzhledem k tomu, že české účetní předpisy jsou postaveny pro účely zdanění podniku, účetní často připravuje dokumentaci a podklady pro činnost daňového poradce. Tím bývá účetní nepřímě zainteresován i do daňových povinností podnikatelského subjektu, a tak s přihlédnutím ke správnému způsobu zaúčtování či postupu v účetní praxi má účetní právo použít řešení výhodné pro podnikatelský subjekt, v tomto případě pro zaměstnavatele, pokud existují přiměřené a relevantní důvody pro daňovou optimalizaci.

Nezanedbatelná je i skutečnost, že některé účetní a daňové zákony a postupy je při interním vedení účetnictví nutné konzultovat s daňovým, případně právním poradcem, což představuje další výdaje firmy. Společnost musí mít pro účetního zakoupený software a pravidelně jej upgradovat. Při neustálých změnách v zákonech firma musí průběžně financovat účetnímu doplňková školení, protože účetnictví a daně je oblast podléhající častým změnám.[1, 21, 23]

Účetní v zaměstnaneckém poměru by měl mít minimálně tuto odbornou způsobilost, která je postavená na dvou zadních pilířích:

- A. získání odborné způsobilosti
- B. udržení odborné způsobilosti

8.1 Minimální odborná způsobilost v účetní praxi

- všeobecné povědomí o oboru a trhu, na kterém se pohybuje podnikatelský subjekt
- kvalitní všeobecné vzdělání s detailnějším odborným vzděláním (kontinuálně doplňované v průběhu účetní praxe)
- zkoušky z příslušných odborných předmětů a určitého období praxe
- znalost technických a profesních standardů
- znalost klíčových zákonů dotýkajících se zaměstnanosti, celé správy daní a poplatků a dalších zákonů dotýkajících se konkrétního podnikatelského subjektu

8.2 Rozsah úkolů spadajících do interního účetnictví

- a) nastavení vnitropodnikových směrnic (např. způsob oceňování, skladová evidence, nastavení odepisování dlouhodobého hmotného majetku, apod.)
- b) vytváření metodik a postupů pro efektivní a věrohodné vykazování specifické činnosti podniku
- c) vytvoření účtového rozvrhu
- d) nastavení a pojmenování analytických účtů
- e) vedení účetních knih
- f) účtování o veškerých hospodářských jevech v podniku:
  - mzdové účetnictví
  - vedení skladu zásob, drobného majetku, energií, ostatních služeb
  - správa dlouhodobého majetku
  - účtování vydaných a došlých faktur, zálohových faktur
  - pokladna a pokladní činnost
  - bankovní účty, kurzové rozdíly
  - inventarizační rozdíly
  - účtování daní a poplatků
  - atd.

- g) pokud neexistuje jiný orgán v podniku, např. controllingové oddělení, poskytování reportů o hospodářském stavu podniku managementu
- h) statistické vykazování
- i) asistence a vyhotovování podkladů pro daňového poradce
- j) často styk s bankou, investičními a finančními poradci
- k) správa a vymáhání pohledávek
- l) agenda související s odchodem a příchodem nového zaměstnance do zaměstnání (kontakt s úřady, vyplňování povinných údajů do různých registrů)
- m) často může účetní spravovat pojištění, které má podnikatelský subjekt sjednáno v rámci své činnosti
- n) apod.

8.3 Nároky na vedení interního účetnictví

8.3.1 Odborná způsobilost účetního oddělení

- základní – výše popsána
- školení

Účetní podnikatelských subjektů se v rámci udržování své způsobilosti účastní školení právních, daňových i přímo se dotýkajících účtování.

Mezi společnosti zabývající se školením profesních účetních se řadí tyto:

Tab. . 4 P íklady školitel a cen ú etního školení

Název	Průměrná cena/den/osoba (k I.Q r. 2012)
top vision s.r.o.	Cca 3000 Kč vč. DPH
l.VOX a.s.	Cca 2.500 Kč vč. DPH
Integra, s.r.o.	Cca 1.000 Kč vč. DPH
Institut certifikace účetních, a.s.	Cca 1.550 Kč vč. DPH
Okresní hospodářská komora	Cca 1.300 Kč vč. DPH
NOTIA Středisko vzdělávání, s.r.o.	Cca 2.000 Kč vč. DPH
Gradua-CEGOS, s.r.o.	Cca 2.760 Kč vč. DPH

Zdroj: vlastní zpracování

Cena za školení je ovlivněna tématem školení a lokalitou, kde je školení poskytováno. Školení jsou často veřejná, účastní se jich velké množství posluchačů, podle potřeb daného podnikatelského subjektu však celá řada poskytovatelů školení nabízí i kurzy a školení na míru. Celá řada poskytovatelů účetního školení dokonce provádí rekvalifikační kurzy účetních s akreditací MŠMT.

8.3.2 Programové a hardwarové vybavení

Pro činnost účetní z hlediska hardwarového vybavení postačuje standardní vybavení bez většího nároku na výkon procesoru, i když často zpracovává poměrně velké objemy dat (např. při přepočítávání obrátů účtů). Hardware musí poskytovat účetní dostatek možností pro kvalitní zálohování a redundantní napájení v případě výpadku el. proudu.

Z hlediska efektivního získávání informací a produktivní realizace účetní činnosti je výhodné, vzhledem k tomu, že interní účetnictví je vhodné pro společnosti s větším počtem zaměstnanců, napojení do sítě. Toto napojení do firemní sítě však musí mít spolehlivé zabezpečení proti neoprávněnému užívání účetních informací při vniku nepovolaných osob do účetního systému. Dále by účetní systém měl být propojen do ostatních informačních systémů společnosti, např. ERP systémů či moderněji do BI systémů.

Na trhu s informačními technologiemi v současné době existuje široká nabídka programového vybavení. V následující tabulce je uveden základní přehled účetních softwarů:

Tab. č. 5 Přehled účetních software

Název produktu	Výrobce	Cena	Stručný popis
6K	6K s.r.o.	9.500 Kč – 35.000 Kč dle modulů a počtu firem ke zpracování	Komplexní otevřený dynamický systém s modulární strukturou, který lze na základě požadavků doplnit.
Aconto	PCS Software, spol. s r.o.	Od 450 Kč za modul	Je konfigurovaný na vedení účetnictví v samostatných modulech.
Altus VARIO	Altus software	Komplet od 4.500 Kč do 68.000 Kč na uživatele, podle kategorie sleva pro členy KDP a účetní firmy	Altus VARIO je kompletní řešení (ERP) pro obchodní, výrobní a distribuční firmy a pro firmy poskytující služby.
Bysnys	J.K.R. spol. s r.o.	Od 100.000 Kč	Informační systém a s ním spojené nástroje určené pro střední a velké podniky, nikoliv pro malé podniky.
DIALOG 3000S	Control spol. s r.o.	Dle konfigurace, od 120.000 Kč	Software specializovaný na řízení výroby (TOC, MRPII) a logistiku.

DUEL	Ježek software s.r.o.	Cena produktu závisí na objednané konfiguraci. Účetnictví lze objednat již od 5.760 Kč bez DPH.	Podvojný účetnictví Ježek software DUEL je efektivním, komfortním a velmi spolehlivým nástrojem pro vedení účetní agendy. Jedná se o moderní technologicky vyspělé účetnictví pro systémy Windows na platformě MS SQL serveru.
DUNA Účto	TILL CONSULT a.s.	Od 3.700 Kč dle konfigurace, bezplatná verze TRIAL pro nejmenší firmy	Dokáže zpracovat i daňová přiznání.
Helios Green	Asseco Solutions, a.s.	Od 500.000 Kč	Software určený spíše pro střední a velké firmy.
Helios Orange	Asseco Solutions, a.s.	Od 10.000 Kč – 100.000 Kč	Software vhodný i pro malé podniky.
Helios Red	Asseco Solutions, a.s.	Od 3.000 Kč	Software vhodný spíše pro malé podniky.
IIS Ekonom	IIS Tábor s.r.o.	Dle konfigurace a počtu licencí, řádově od 150.000 Kč	Produkt na bázi sql databází (MS SQL, ORACLE). Vhodný zejména pro firmy s členitější organizační strukturou a s důrazem na flexibilitu zpracování a vyhodnocování.

Informační systém ABRA G2	ABRA Software a.s.	Od 4.990 Kč	Informační systém pro menší společnosti s volitelnými moduly pro účetnictví, sklad, pokladnu, mzdy, prodej, kompletaci, elektronickou fakturaci ISDOC. Není vhodný pro velké podnikatelské subjekty.
STEREO	Ježek software s.r.o.	Cena produktu závisí na objednané konfiguraci. Účetnictví lze objednat již od 3.840 Kč.	Tradiční účetní software, často používaný pro trénink účetních na školách.
POHODA	Stormware, s.r.o.	Od 13.980,- dle počtu licencí a variantě	Komplexní účetní a ekonomický systém pro malé, střední a větší firmy z řad FO i PO.
WinDUO	ČAPEK – WinDUO, s.r.o.	Od 1.400 Kč – 38.850 Kč dle počtu firem	Určený spíše pro malé a střední podniky, nelze v něm vést mzdové účetnictví.

Zdroj: [9]

Tento a ještě mnohem širší přehled účetních software je možné najít na stránce:

<http://www.ekonomicke-software.cz>

8.3.2.1 Základní požadavky na účetní software

- Možnost škálovatelnosti pro potřeby daného podnikatelského subjektu (každý podnikatelský subjekt je jinak velký, má jiné potřeby, jiná specifika, tzn., není účelné a ani ekonomické platit za moduly, do nichž podnik nezanese žádné informace a kde své účetnictví vést nebude)
- Pravidelná aktualizace dle legislativních změn
- Intuitivní uživatelské prostředí, přehledná a jasná nápověda
- Automatizace provádění účetních zápisů u vybraných účetních případů a zápis předkontací např. z dodacích listů
- Možnost využití technické podpory, hot-line, ideálně přístup technické podpory dodavatele software na plochu konečného uživatele, tj. účetní
- Možnost propojení na ostatní informační systémy podnikatelského subjektu, či alespoň na vybrané moduly ostatních informačních systémů (především MS Office)
- Možnost upgrade i update účetního software
- Před pořízením možnost vyzkoušet si verzi zdarma
- Při instalaci možnost kontinuálního vedení účetnictví až do doby vyřazení původního účetního systému

Internetový portál zive.cz vytyčuje několik základních vlastností a schopností účetního software:

- *„adresář (správa obchodních kontaktů, komunikační funkce, organizace dokumentů)*
- *daňová evidence (peněžní a nepeněžní deník, interní doklady, předkontace)*
- *účetnictví (účetní deník, předkontace, interní doklady, saldo, analýza)*
- *pokladna a banka (homebanking - tvorba příkazů, import a zaúčtování výpisů, podpora cizí měny, kurzové lístky, cizojazyčné sestavy)*
- *daňový modul (přiznání k DPH, DPFO, DPPO, silniční daň, přehledy, výkazy, cashflow)*

- *fakturace (zadávání a přehled vydaných a přijatých faktur, zálohové faktury)*
- *objednávky (nabídky, poptávky, přehled přijatých a vydaných objednávek)*
- *poštovní sestavy (poukázky, obálky, průvodky, štítky)*
- *majetek (dlouhodobý, leasingový a drobný majetek, účetní a daňové odpisy)*
- *kniha jízd (evidence vozidel, jízd, dodatečných nákladů)*
- *personalistika a mzdy (personalistika, mzdy zaměstnanců)*
- *sklady (evidence zásob, příjemky, výdejky, prodejky, převodky, výroba, inventura)*
- *doplňky (vzory dokladů, daňové zákony, tvorba grafů, nastavení tiskových sestav, import a export dat, daňové kalkulačky, a další)“ [24]*

Tento portál také zmiňuje další důležitá kritéria, která je nutné mít na paměti při pořizování účetního software:

- a) reference ostatních uživatelů ve vztahu k velikosti podnikatelského subjektu
- b) historie a tradice daného produktu na trhu
- c) záruční podmínky, podmínky aktualizací, zaškolení, poradenství, úprava software dle požadavků klienta

8.4 Náklady na vedení interního účetnictví

Náklady na interní vedení účetnictví jsou závislé od mnoha faktorů:

- a) velikost podnikatelského subjektu (počet zaměstnanců, počet poboček, mezinárodní přesah podnikatelského subjektu, apod.)
- b) charakter činnosti podnikatelského subjektu (výrobní podnik, obchodní podnik, podnik zajišťující poskytování služeb, apod.)
- c) legislativa

Mezi nejvýznamnější náklady na interní vedení účetnictví patří:

- a) aktualizací a licenční poplatky za účetní software

- b) mzdové a ostatní personální náklady (povinné pojistné, hrubé mzdy, odvody na sociálním a zdravotním pojištění)
- c) spotřeba kancelářským potřeb, spotřeba PHM (v případě používání firemního automobilu), telefonní náklady, náklady na datové přenosy, poštovné
- d) poradenské služby daňových poradců, auditorů, právníků
- e) v některých případech může do nákladů vstupovat i pojištění odpovědnosti hrazené zaměstnavatelem zaměstnanci, tj. profesnímu účetnímu
- f) školení, profesně literární zdroje (knihy, časopisy, zákony, vyhlášky)
- g) náklady na obnovu či na opravy kanceláří a vybavení kanceláří
- h) ostatní náklady generované každou podnikatelskou jednotkou individuálně

8.5 Vazba na management podnikatelského subjektu

Jak bylo již několikrát výše zmíněno, interní účetní je povinen určitou loajalitou vůči svému zaměstnavateli. I když interní účetní dodržuje všechny předpisy a zákony, často se ve své praxi chová subjektivně, nikoliv objektivně.

Velkou výhodou je možnost řešit operativně na místě případné problémy jednotlivých účetních případů a účetní v tomto případě působí i jako konzultant managementu podnikatelského subjektu či ostatních zaměstnanců, kteří prvotní dokumentaci pořizují. Účetní doklady a ostatní dokumenty, které slouží k řádnému zaúčtování, neputují mimo podnikatelský subjekt, což také může přispět k lepší organizaci účetních dokladů, ale za to vzrostou prostorové nároky na archiv.

Interní vedení účetnictví znamená pro podnikatelský subjekt mnohem užší vazbu s finančním řízením, což je přístup nutný pro flexibilní podniky, které většinou potřebují poměrně rychlé a přesné informace o hospodaření. Jak bylo také výše zmíněno, interní účetnictví se také mnohem lépe dokáže transformovat na manažerské vedení účetnictví, které je mnohem vhodnější pro řízení, či na vnitropodnikové účetnictví.

Interní účetnictví je zcela jistě vhodnější pro týmovou spolupráci a příjemnou pracovní atmosféru uvnitř podnikatelského subjektu. Každý účetní dřív nebo později přijde do styku s technickými pracovníky, ať již při zúčtování jejich mezd či daňových přiznání ze závislé činnosti, cestovních příkazů, ale i vytváření daňových dokladů při zpracování dodacích listů, zařazení majetku ke konkrétní osobě, atd.

9 Externí účetnictví

Jak bylo několikrát zmíněno výše, vedení účetnictví, ba co navíc zpracování mezd, vyžaduje značné znalosti účetních a daňových předpisů. Mnohdy je tedy pro podnikatelský subjekt snazší zaplatit za účetní služby externímu účetnímu než přímo vytvořit v podniku pracovní pozici – účetní. Za určitých okolností najmout účetní, ačkoli to na první pohled nemusí být patrné, může být pro podnikatelský subjekt i levnější. Opravdový manažer při řízení podniku sleduje kromě skutečných nákladů i tzv. **náklady ušlé příležitosti**. Jednoduše, tím, že podnikatelský subjekt nemusí vést účetnictví a zabývat se studiem detailů zákona o účetnictví, daňových zákonů a dalších předpisů, ušetří čas, který může věnovat svým aktivitám, a zabývat se rozvojem svého podnikání. Podnikatel tedy může ušetřit efektivním řízením svého času.

Vzhledem k tomu, že na trhu existuje celá řada firem poskytujících externí účetnictví, roste mezi nimi i konkurence. Některé účetní firmy tedy nenabízí pouze klasické zpracování účetnictví, např. včetně daňového poradenství, ale objevuje se nabídka i takových činností jako jsou:

- Analýza obchodního procesu – jde o navržení nejefektivnějšího pohybu dokladů a informací uvnitř firmy, včetně zajištění školení odpovědných zaměstnanců, kterým jsou vysvětleny nejdůležitější principy účetních předpisů, které by mohly ovlivnit rozhodování managementu podnikatelského subjektu.
- Přizpůsobení výstupů z účetnictví individuálním potřebám podnikatelského subjektu, popř. potřebám zahraniční mateřské společnosti.

[23]

9.1 Možné výhody externího účetnictví

- Zaplacení zaměstnané účetní hrubou mzdou ve stejné výši jako odměna externí firmě, **cena za externí firmu bude levnější o 35 %** za odvody na sociální a zdravotní pojištění organizace a dále nižší o zákonné pojištění zaměstnanců.

- U externí firmy odpadá problém s problematickým **ukončením pracovního poměru zaměstnance**.
- Externí firma ve smluveném termínu vždy zajistí požadované výstupy (výkazy, daňová přiznání), zaměstnanec v případě nemoci, úrazu, ošetřování člena rodiny toto vždy zajistit nemůže. Externí firma počítá se **zastupitelností** svých zaměstnanců.
- Není nutné účetním v zaměstnaneckém poměru pravidelně zajišťovat průběžná a hodnotná školení o všech daních a o účetních změnách. Externí firma sleduje veškeré legislativní změny a aktuální informace o daňových novelách a stanoviscích, o kterých informuje své klienty a které zpracovává při zhotovování účetnictví svých klientů. Studuje odborný tisk včetně informací na internetu.
- Při smlouvě s externí firmou není třeba zabezpečovat a obnovovat **počítačové a programové vybavení, aktualizaci a update** včetně zaškolování pracovníků.
- Náklady za pojištění proti škodám hradí externí firma.
- Externí firma většinou zajišťuje minimálně **dvoustupňovou kontrolu** u výstupních dat všech přiznání a výkazů.
- Výsledné náklady na vedené účetnictví má externí firma nižší v důsledku četnosti opakování účetních případů a daňových problémů. Externí firma může zajistit **ekonomické a daňové poradenství popřípadě dohled auditora nebo daňového poradce**. Dále může poskytovat daňové plánování a optimalizaci daní. Upozorňuje daňový subjekt na daňové termíny a splatnosti jeho daní a daňových záloh.

9.2 Možné nevýhody externího účetnictví

- Do dokladů nahlíží cizí subjekt, který má podrobný přehled o obchodech, transakcích a jednoduše o všech hospodářských operacích daného podnikatelského subjektu.
- Při nekorektním přístupu se mohou od účetního dozvědět třetí strany obchodní tajemství a věci, které by mohly poškodit daný podnikatelský subjekt a jeho obchody.

[2]

Častým případem bývá, že si firmy nechávají externě zpracovávat pouze mzdy, protože mzdové účetnictví a celá problematika zaměstnávání je relativně náročná na legislativu.

Úkony externího mzdového účetnictví:

- komplexní vedení mzdového účetnictví a personální agendy
- vypracování pracovních smluv, dohod o provedení práce, dohod o pracovní činnosti
- zajištění zákonných povinností při nástupu a výstupu zaměstnance (přihlášení a odhlášení na příslušné úřady)
- vystavování různých potvrzení a vyřizování další administrativy spojené se zpracováním mezd
- zpracování evidenčních listů důchodového zabezpečení, ročního zúčtování daně a mzdových listů
- zastupování na úřadech včetně kontrol na SSZ a ZP

Pokud tedy podnikatelský subjekt chce svěřit své účetnictví externí firmě, musí vědět přesně, jestli chce dokumenty zpracovat v daňové evidenci nebo podvojném účetnictví. Jako podklady pro zpracování účetnictví jsou nutné hlavně tyto doklady:

- dodavatelské a odběratelské faktury
- příjmové a výdajové pokladní doklady
- položky v bankovním výpisu

- jiné typy dokladů (vedení pokladny v cizí měně, cestovní příkazy, vyúčtování cestovních náhrad atd..)

Pro externí účetní firmy mohou být důležité také informace o vedení skladové evidence a o vývozu a dovozu zboží (kvůli statistice, pokud podnikatelský subjekt požaduje Intrastat - závěrka podle mezinárodních účetních standardů IAS/IFRS). Pokud je podnikatelský subjekt velkou firmou, je vhodné uvést pro účetního informace o počtu zaměstnanců a poskytnout podklady o jejich docházce, počtu odpracovaných hodin, nástupu do zaměstnání, výstupu ze zaměstnání a jiné (pro zpracování mezd).[20, 22]

9.3 Kritéria pro výběr externí účetní firmy

Vzhledem k tomu, že externí účetnictví musí plnit ty samé úkoly jako interní účetnictví, každá firma, která si chce najmout na účetnictví externí firmu, musí prověřit minimálně toto:

- ověřit si důvěryhodnost zpracovatelské firmy
- získat doporučení a vyžádat si reference
- ověřit si, že má zpracovatelská firma uzavřenou pojistku o profesní odpovědnosti
- specifikovat služby, které podnikatelský subjekt požaduje, nezapomenout na stanovení termínů a odpovědností při komunikaci se zpracovatelem
- zjistit, kdo bude reálně účetnictví zpracovávat
- zeptat se v jakém účetním nebo ekonomickém informačním softwaru bude účetnictví zpracováváno

Tak jako u ostatních oborů i zde je značným problémem si mezi obrovským množstvím externích účetních firem vybrat právě tu vhodnou a správnou. Cena služeb nabízených externími účetními službami závisí na povaze, rozsahu, náročnosti, množství, připravenosti a zpracování podkladů. Výběr firmy a jejich služeb závisí, zda od ní větší podnikatelský subjekt požaduje komplexní služby od zpracování účetnictví, přes mzdy

až po poradenství nebo zda např. jako drobný živnostník potřebuje takovou firmu jen "jednou za čas" na zpracování daňového přiznání a jiných daní.

Pro drobné podnikatele jsou vhodné firmy, které poskytují jednotlivé služby i pro živnostníky a menší podniky. Většinou jsou tyto nabízené služby značně cenově přístupnější než služby nabízené komplexními balíčky pro velké organizace. Velmi podstatné je také poskytování odborného poradenství a pomoc při řešení problémů. Výhodnější je firma, která toto poradenství poskytuje zdarma jako bonus ke svým službám. Neméně podstatná je i diskrétnost firmy, spolehlivost, kvalita a forma výstupu pro klienta, archivace (papírový výstup, elektronický výstup). V kvalitní firmě musí pracovat kvalifikovaní pracovníci s příslušnými odbornými certifikáty. Je doporučeno si nejdříve zjistit reference o firmě.

Cena za externí zpracování účetnictví je výrazně nižší zejména u malých a středních firem. U firem velkých je tato skutečnost diskutabilní, protože zde je účetnictví značně náročnější a vždy je lepší vést zároveň i účetnictví vnitropodnikové, což je lepší a rychlejší pro kontrolu. Stejně tak velká firma nikdy nemá pouze jednoho účetního, tedy nebývá problém zkoordinovat účetnictví v období dovolených či v případě nemoci některého z účetních.[12, 20, 22]

9.4 Druhy vedení externího účetnictví

9.4.1 Účetní poradenství

Vedle nabídky běžných účetních úkonů také většina firem zabývajících se účetnictvím nabízí taktéž poradenské služby. Jedná se o metodickou pomoc při zpracování účetnictví, jejíž součástí je řešení komplikovaných případů účetnictví. Konkrétní forma, kterou je účetní poradenství poskytováno, je volena vždy podle podmínek a požadavků klienta tak, aby účetní poradenství odpovídalo jeho potřebám při jeho podnikatelské činnosti.

Do účetního poradenství patří:

- organizace zpracování účetnictví
- organizace vnitropodnikového účetnictví
- návrh vnitřního kontrolního systému - nastavení vnitřních pravidel a vyhotovení směrnic, oběh dokladů
- poradenství při řešení složitých účetních případů
- stanovení postupů při zavádění operativních evidencí
- průběžná kontrola účetnictví
- kontrola účetní závěrky
- spolupráce při zavádění podnikových ekonomických informačních systémů

[20]

9.4.2 Účetní outsourcing

Jedná se vlastně o „vzdálený přístup“ ke zpracování účetnictví a jejich přenos k uživatelům (manažerům, analytikům, burzovním makléřům, příp. dalším uživatelům účetních informací). Účetním outsourcingem prakticky podnikatelský subjekt převede svou interní účtárnu do externí účetní společnosti. Zpracování dokladů probíhá u ní, podnikatelský subjekt dostává pouze potřebné výstupy z účetnictví. Všechny důležité informace se zasílají elektronicky přímo do informačního systému podnikatelského subjektu tak často, jak je třeba.

Účetní outsourcing je vlastně základem myšlenky poskytování externího účetnictví. „Jako první je začaly využívat velké nadnárodní společnosti, které velice rychle objevily výhody a možnosti úspor, které jim rozvoj informačních technologií nabízí. Podstatou tohoto přístupu jsou tzv. „datová centra“, kde je mimo jiné zpracováváno účetnictví pro všechny subjekty nadnárodních společností, a to na úrovni velkých regionů (např. Evropa a Asie). Jedná se o velice efektivní způsob zabezpečení účetních služeb prováděných z pracoviště, které může být vzhledem ke globálním možnostem internetu umístěno kdekoli na zeměkouli. Samozřejmě s ohledem na splnění optimálních

podmínek pro jeho lokalizaci, především by mělo disponovat kvalifikovanou pracovní silou, nízkými náklady a potřebnou technologickou infrastrukturou. “[14]

Dle Institutu Svazu účetních v České republice působí více než 120 000 účetních (nejsou zde započítáni auditoři ani daňoví poradci, kteří se také ve vysoké míře žijí účetnictvím a poskytováním účetního poradenství), z toho více než 70 000 jich pracuje jako OSVČ a drtivá část z výše uvedeného počtu účetních OSVČ pracuje zcela samostatně, kancelář či pracoviště mají často doma. Z toho tedy plyne, že účetní služby jsou nejčastěji outsourcované právě u kategorie podnikatelských subjektů na úrovni malých a středních podniků. Nemalý vliv na rozvoj outsourcovaného účetnictví má samozřejmě i dynamický rozvoj internetu, což s sebou jistě nese i postupnou změnu postoje podnikatelských subjektů a přijímání poskytování účetních služeb spíše v elektronické formě.

Portál finance.cz nabízí pohled na celé téma i ze strany účetního OSVČ poskytujícího pro ostatní podnikatelské subjekty účetní služby:

- OSVČ účetní disponuje relativně nízkou úrovní technického vybavení a technologické podpory.
- Příjmy neumožňují investice do rozvoje IT, ICT ani personálního rozvoje v takové úrovni, aby došlo k žádoucí kvalitativní změně.
- Účetní zpracovává agendu buď na svém software, nebo na pracovišti klienta v jeho síťovém a softwarovém prostředí.
- Riziko ztráty dokladu při přenášení od klienta a zpět za účelem zpracování je značné.
- Psychická zátěž, pracovní nasazení a pocit zodpovědnosti koncentrovaný na jednoho člověka (zejména v určitých termínech, kdy se kumulují některé účetní operace a povinnosti) jsou neúnosně vysoké.
- Vzhledem k pracovnímu přetížení je velmi omezena možnost účetního OSVČ účastnit se doplňkových školení nebo dokonce komplexně zvyšovat svou odbornou kvalifikaci, i když je to nutnou podmínkou pro zachování si kvality poskytovaných služeb.

- Stejně jako u ostatních OSVČ, nemoc nebo jakýkoli jiný výpadek pracovní schopnosti je prakticky nemožný nebo má za následek porušení závazků vůči klientovi, protože substituce je omezena či dokonce není vůbec možná.

S nástupem mladší generace s mnohem větší gramotností v oblasti informačních technologií a často i vyšším stupněm ekonomického uvažování na posty vedoucích pracovníků se také stále více požaduje daleko pružnější a strukturovaný servis účetních informací. Tito vedoucí také vyžadují od outsourcingu garance účetních služeb (např. garance kvality, trvalosti a rychlosti, případně možnosti nahlížení a přenosu po internetu). Služby v tomto pojetí bohužel převažující část účetních OSVČ není schopna uspokojivě poskytovat, což může být zásadním důvodem postupného úpadku samostatně působících účetních. Silnou a stabilní pozici si postupně budují účetní kanceláře, které disponují dostatečnou kapacitou a specializací pokrývající potřeby podnikatelského subjektu nejen ve vedení účetnictví, ale také v oblastech daňového poradenství, financování projektů, zpracování analýz a v neposlední řadě i auditu. Přitom toto není jev patrný pouze v České republice, je již delší dobu sledován i v ostatních zemích EU.

Důležitým fenoménem, který tento trend podporuje, je internet. Internet poskytuje platformu pro zcela nový přístup k outsourcingu, kdy je možné „vzdáleným přístupem“ přenášet jak doklady ke zpracovateli účetnictví (i poskytovateli dalších účetních služeb), tak nahlížet na všechny informace a výstupy, které účetnictví poskytuje. Již několik let jsou na trhu produkty, které tyto přístupy umožňují a jsou vytvořeny přímo pro potřeby malých a středních podniků (např. SW lcs.helios.iq, Money od firmy Cígler SW nebo produkty společnosti Microsoft – viz kapitola 9. 3. 2). Mezi výhody vedení účetnictví on-line, tedy po internetu patří, že veškerá komunikace probíhá elektronicky, čímž je zajištěn okamžitý přenos informací. Podnikatelský subjekt si v tomto případě vystavuje účetní a daňové doklady sám, a přesto může s daty pracovat více uživatelů z různých míst současně. Podnikatelský subjekt má tak stálý a aktuální přehled o svém účetnictví.

Jakkoli tato předpověď budoucího vývoje vyznívá pro početnou skupinu účetních OSVČ nepříznivě, je třeba připomenout i pozitivní přínosy intervence nových informačních technologií do outsourcingu účetních služeb. Především může dojít k významnému zvýšení úrovně poskytovaných služeb, a to z hlediska kvality, rozsahu, rychlosti a bezpečnosti. Vztah podnikatelského subjektu a poskytovatele účetních služeb není díky informačním technologiím omezen na místo působení nebo podnikání – internet nezná hranice ani časová pásma. Navíc kancelář, která pracuje na platformě vzdáleného přístupu, je schopná svým zaměstnancům vytvořit velice flexibilní pracovní podmínky, nabídnout zkrácené pracovní úvazky (např. pro matky na mateřské dovolené) i práci z domova – podmínkou je pouze internetové připojení. Odpadne tak nepříjemné cestování. Zásadní výhodou pro pracovní tým i podnikatelský subjekt je možnost rovnoměrného rozkládání pracovní zátěže, zastupitelnost, možnost vzájemných konzultací a profesní i kariérní rozvoj. Tento i neúplný výčet pozitiv vyznívá dostatečně přesvědčivě ve prospěch nového trendu. S největší patrností účetní OSVČ budou sice pravděpodobně postupně ztrácet svoji samostatnost, na druhou stranu pro ně jistě vznikne právě u velkých kanceláří dostatek pracovních příležitostí. [6, 10, 14, 17]

9.4.3 Účetní supervize

Účetní supervize je služba, kdy na provoz interního ekonomického oddělení dohlíží externí účetní specialista. Ten je zodpovědný za kompletní zpracování účetnictví, za konečné zaúčtování a uzávěrky, a za to, že podnikatelský subjekt má včas a v dostatečné míře informace o ekonomice firmy, které jsou nezbytné pro správné rozhodování. Provoz ekonomického oddělení je pak levnější, informace pro řízení podniku jsou managementu poskytovány v reálném čase a za případnou chybu či škodu způsobenou účetním je odpovědná dodavatelská firma. Tato služba zefektivní provoz vlastního ekonomického oddělení – může zrychlit vlastní procesy, snížit chybovost a nakonec i snížit náklady.

Možné výhody tohoto přístupu:

- Přestože se jedná o externí službu, je levnější než provoz vlastní účtárny s hlavní účetní. Náklady na externí hlavní účetní jsou zhruba poloviční oproti hlavní účetní zaměstnané na plný úvazek. Pro každou společnost je velmi obtížné sehnat dobrou hlavní účetní a ta „nebývá levná“. Kromě toho volba kvalifikované účetní se nepozná hned a v okamžiku zjištění problémů přináší jejich náprava další náklady. Také je třeba si uvědomit, že náklady na hlavní účetní nepředstavuje jen její plat, ale i neustálé investice do jejího vzdělávání, zákony se v této oblasti mění velice často, jak bylo zmíněno výše.
- Informace pro řízení podniku jsou managementu poskytovány v reálném čase. Informační systém je umístěn přímo v podnikatelském subjektu a dodavatelská firma formou vzdáleného přístupu je schopna zajistit správnost a aktuálnost všech informací. To je velký rozdíl proti např. outsourcingovému zpracování účetnictví.
- Veškerá účetní a daňová agenda je zpracovávána dodavatelskou firmou. Podnikatelský subjekt má jistotu a dodavatelská firma ručí za to, že jsou veškeré účetní operace zpracovány podle aktuálních zákonů.
- Účetní a daňové doklady neopouštějí sídlo subjektu jako v případě externího účetnictví.[7]

9.5 Ceny externího účetnictví

Ceny externích účetních se odvíjí od rozsahu prováděných prací a počtu účetních operací každého individuálního klienta. Rozdíly jsou i mezi zpracováním daňové evidence a účetnictví a zohledněno je, i zda je klient registrován k DPH. Cena za mzdové účetnictví se stanovuje zpravidla dle počtu zaměstnanců.

Z uvedených příkladů vyplývá, že účetní firmy nabízí širokou škálu služeb, ale ve svých cenících uvedených na webu nemají vyčísleny všechny položky, které se při účtování

mohou vyskytnout. Nabízené ceny účetních prací se ve výši příliš neliší. Shrnutí obvyklých cen obsahuje následující tabulka.

Tab. č. 6 Ceny za zpracování účetní položky

Služba	Cena za položku bez DPH
DE - neplátcí	13 – 20 Kč
DE - plátcí	15 – 20 Kč
ÚČTO - neplátcí	18 – 20 Kč
ÚČTO - plátcí	20 – 25 Kč
DPFO	500 – 3.500 Kč
DPPO	2.500 – 7.500 Kč
DPH	0 – 1.500 Kč
DSLN	500 – 1.000 Kč
mzda	150 – 250 Kč
Roční zúčtování	0 – 500 Kč
Roční zúčtování zaměstnance	0 – 250 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Při hlubším rozboru však lze nalézt poměrně velké rozdíly. Většina účetních firem uvádí ve svém ceníku „cenu za položku v účetním deníku“, to znamená, že jeden doklad, například paragon za nákup kancelářských potřeb se v účetním deníku objeví jako dvě položky – tedy základ + DPH. Pokud si podnikatelský subjekt spočítá účetní doklady, účetních položek bude téměř dvojnásobné množství. Zpracování příznání k DPH mají některé účetní firmy už započítané do ceny položky, jiné účtují zvlášť cenu za příznání. Totéž platí i pro příznání k dani z příjmu právnických nebo fyzických osob. Stejně rozdíly lze nalézt i ve mzdovém účetnictví. Někde cena za jednoho zaměstnance za měsíc zahrnuje i všechny další možné operace jako jsou například přihlášky a odhlášky z pojištění, vyhotovení ELDP, mzdových listů, potvrzení o zdanitelných

příjmech, roční zúčtování daně ze závislé činnosti a kontroly mzdové evidence na OSSZ a ZP. Některé ceníky se zdánlivě nižší cenou za jednu mzdu obsahují i zvlášť ceny za tyto položky. Je také možné se s účetní firmou domluvit na měsíčním paušálu, který bude eliminovat sezónní výkyvy a počítání účetních dokladů či položek každý měsíc. Nejčastějším důvodem volby externího účetního je úspora nákladů, je tedy velmi důležité před výběrem účetní firmy a podpisem smlouvy o provádění účetních služeb si ujasnit, jaké služby bude podnikatelský subjekt vyžadovat a co všechno zahrnuje cena za nabízené služby.

Praktická část

10 O společnosti

Obchodní název: Zemědělské družstvo Družstevník

Sídlo a adresa: Sídlo

Právní forma: Družstvo

Den zápisu do OR: 25.03.1991

Základní členský vklad: 25.000 Kč

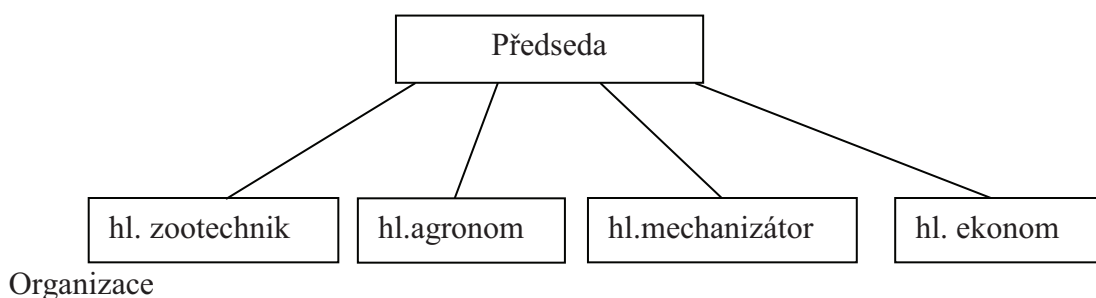
Zapísovaný základní kapitál: 7.260.000 Kč

10.1 Hlavní podnikatelské aktivity

- Zemědělství a lesnictví, včetně prodeje nezpracovaných zemědělských a lesních výrobků za účelem zpracování nebo dalšího zpracování
- Obchodní činnost
- Zednictví
- Ubytovací činnost
- Truhlářství
- Kovářství
- Zámečnictví
- Opravy zemědělských strojů
- Opravy motorových vozidel a ostatních dopravních prostředků
- Pronájem a práce zemními, stavebními, manipulačními a zemědělskými stroji včetně traktorů
- Silniční motorová doprava nákladní – vnitrostátní a mezinárodní
- Silniční motorová doprava osobní – vnitrostátní

10.2 Statutární orgány

- Představenstvo: předseda představenstva, místopředseda představenstva, členové představenstva
- Za představenstvo jedná navenek předseda nebo místopředseda

Graf č. 1 Organizační struktura

Podnikatelský subjekt je dále členěn na střediska a každé středisko má svého odpovědného vedoucího.

10.3 Historie a charakteristika podniku

Družstvo bylo ustanoveno usnesením ustavující schůze ze dne 19.12.1975 v důsledku sloučení tří JZD, jejichž dosavadní činnost sloučením zanikla. Jejich sloučení a ustavení nového družstva bylo schváleno usnesením rady ONV v okresním městě ze dne 21.04.1976. Zemědělské družstvo Družstevník se zabývá klasickou zemědělskou výrobou. Nadmořská výška v dané oblasti je 560 m. Zemědělské družstvo hospodaří na výměře 2783,5 ha zemědělské půdy. Z toho je 2306,1 ha orné půdy, 468 ha luk a pastvin a 9,5 ha zahrad a sadů. Dále družstvo vlastní 120,2 ha ostatní nezemědělské plochy.

10.3.1 Zemědělská výroba podniku

10.3.1.1 Rostlinná výroba

Tab. č. 7 Rostlinná výroba

	Výměra v hektarech	Průměrná sklizeň t/ha
Pšenice ozimá	367,4	4,54
Žito	92,2	5,51
Ječmen ozimý	128,7	5,46
Ječmen jarní	335,7	4,73
Oves	28,9	4,38
Kukuřice na zrno	42,3	10,16
Triticale	17	3,32
Hrách setý	39	2,90
Brambory	177	28,2
Řepka	202,1	3,14
Kukuřice na zeleno a na siláž	233,6	39,52
Pelůška	15,6	2,53
Mák	65,5	0,88

Zdroj: interní materiály Zemědělského družstva Družstevník[25]

10.3.1.2 Živočišná výroba

Živočišná výroba je v převážné míře zaměřena na chov skotu a to na výrobu mléka a masa. Dále se zabývá chovem prasat.

10.3.2 Kategorie nákladů a výnosů podniku

Tab. č. 8 Kategorie nákladů a výnosů podnikatelského subjektu

	1 999	2 000	2 001	2 002	2 003	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008	2 009	2 010
Provozní náklady :												
Výrobní a prodejní náklady	46 347	54 365	54 287	53 243	53 243	53 243	53 243	53 243	53 243	53 243	53 243	53 243
Osobní náklady	32 197	35 330	35 600	34 975	34 975	34 975	34 975	34 975	34 975	34 975	34 975	34 975
Daně a poplatky	1 587	1 576	1 533	1 533	1 533	1 533	1 533	1 533	1 533	1 533	1 533	1 533
Odpisy	11 714	11 292	11 536	11 587	11 980	11 281	10 645	10 213	9 850	9 617	9 694	9 979
Zůstatková cena prodaného investičního majetku	3 241	5 323	2 820	2 820	2 820	2 820	2 820	2 820	2 820	2 820	2 820	2 820
Ostatní provozní náklady	3 776	3 450	3 590	3 590	3 590	3 590	3 590	3 590	3 590	3 590	3 590	3 590
Provozní náklady celkem	98 862	111 336	109 366	107 749	108 142	107 443	106 806	106 374	106 011	105 779	105 856	106 140
Finanční náklady:												
Nákladové úroky	1 572	2 398	2 464	4 252	3 730	2 939	2 201	1 524	847	323	62	0
Ostatní finanční náklady	73	147	818	46	46	46	46	46	46	46	46	46
Finanční náklady celkem	1 645	2 545	3 282	4 298	3 776	2 985	2 247	1 570	893	369	108	46
Mimořádné náklady	204	84	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29
Provozní výnosy:												
Obchodní a výrobní tržby	84 429	93 202	91 820	91 820	91 820	91 820	91 820	91 820	91 820	91 820	91 820	91 820
Tržby z prodeje investičního majetku	5 647	7 758	3 503	3 503	3 503	3 503	3 503	3 503	3 503	3 503	3 503	3 503
Ostatní provozní výnosy	8 014	17 111	14 032	12 925	12 925	12 925	12 925	12 925	12 925	12 925	12 925	12 925
Provozní výnosy celkem	98 090	118 071	109 355	108 248	108 248	108 248	108 248	108 248	108 248	108 248	108 248	108 248
Finanční výnosy:												
Tržby a výnosy z finančních investic	0	45	464	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Výnosové úroky	171	130	122	133	211	188	171	152	140	174	263	359
Ostatní finanční výnosy	1 488	1 764	1 782	3 280	2 899	2 283	1 713	1 197	682	271	54	0
Finanční výnosy celkem	1 659	1 939	2 368	3 413	3 110	2 471	1 884	1 349	821	445	318	359
Mimořádné výnosy	3 064	2 773	1 835	1 835	1 835	1 835	1 835	1 835	1 835	1 835	1 835	1 835

Zdroj: interní materiály Zemědělského družstva Družstevník[25]

10.3.3 Zaměstnanci

Tab. č. 9 Struktura zaměstnanců

Věk	Ženy	Muži	Celkem
Do 40 let	13	19	32
40-50 let	7	12	19
50-60 let	11	24	35
Nad 60 let	4	6	10
CELKEM	35	61	96

Zdroj: interní materiály Zemědělského družstva Družstevník

[25]

10.3.4 Ostatní informace o družstvu

I přesto, že v této diplomové práci neuvádím konkrétní podobu rozvahy (z důvodu utajení některých informací o zemědělském družstvu) je nutné konstatovat, že se jedná o družstvo s nadprůměrně vysokým podílem základního jmění na úhrnu celkových zdrojů majetku. Navzdory tomu jde o družstvo, které nemá pohotovostní peněžní prostředky. Jeho jmění a ostatní zdroje (dříve i bankovní úvěr) jsou plně materializovány v investicích a zásobách. Pohledávky družstva se téměř rovnají závazkům. Likvidita podstatné části majetku družstva je velice omezená, neboť základní jmění, fondy, i rezervní fond jsou materializovány v hmotném majetku. Majetek tohoto družstva je tedy uložen v prostředcích použitelných k zemědělské výrobě provozované specifickým způsobem tzv. „družstevní velkovýrobou“. Proto, aby zemědělské družstvo diverzifikovalo svoje riziko z této výroby, přistoupilo postupem času k rozvoji své činnosti i do ostatních oborů, jak je patrné z výčtu první kapitoly praktické části této diplomové práce. Pokračování v zemědělské výrobě u tohoto družstva ovlivňuje např. i sociální struktura obyvatelstva v místě podnikání tohoto podnikatelského subjektu (ve vazbě na podnikatelské příležitosti) a ekologické požadavky (zemědělství jako krajinotvorný činitel).

Vlastní kapitál družstva je tvořen jednak z externích zdrojů, kterými jsou vklady družstevníků a případné dary nebo dotace na kapitálové dovybavení, jednak z interního zdroje (v družstvu vytvořeného), kterým je hospodářský výsledek.

Základní kapitál tvoří souhrn základních členských vkladů a zapisuje se do obchodního rejstříku. Zapisovaný základní kapitál musí činit nejméně Kč 50.000, Zemědělské družstvo Družstevník má zapsán základní kapitál ve výši 7.260.000 Kč. Tento základní kapitál je zapsán v plné výši v obchodním rejstříku. Až do novely na konci roku 2000 družstvo evidovalo svůj základní kapitál v analytické evidenci odděleně, a to jako základní kapitál zapsaný a základní kapitál nezapsaný do obchodního rejstříku.

Členské vklady do základního kapitálu mohou být obecně peněžní i nepeněžní, toto zemědělské družstvo však zapisuje pouze peněžní vklady. Peněžní vklad může být rozdělen na dvě části - na základní neboli vstupní členský vklad, který je člen

povinen splatit v momentě vstupu do družstva. Druhá část základního členského vkladu se splácí nejpozději do tří let (může zde tedy jít z účetního hlediska i o dlouhodobou pohledávku na rozdíl od akciové společnosti, kde je maximální doba splatnosti upsaných akcií stanovena obchodním zákoníkem na jeden rok). Min. členský vklad činí 25.000 Kč.

Stanovy tohoto družstva umožňují majetkové účasti členů družstva na podnikání družstva.

Vedle základního kapitálu je družstvo podle Obchodního zákoníku povinno tvořit nedělitelný fond. Nedělitelný fond vznikl v momentě založení družstva z členských vkladů a jeho výše musí dosáhnout nejméně 10 % výše základního kapitálu zapisovaného do obchodního rejstříku. Dále se každoročně tento fond zvyšuje o přírůstek ze zisku ve výši nejméně 10 % z čistého zisku družstva, a to až do doby, kdy jeho hodnota dosáhne 50 % základního kapitálu. Po dobu trvání družstva nesmí být fond použit k rozdělení mezi členy.

Přijaté dary a dotace na kapitálové dovybavení se sledují, stejně jako u jiných právních forem podnikání, na účtu Ostatní kapitálové fondy. Specifické je využití tohoto fondu u tohoto zemědělského družstva, kde ve prospěch tohoto fondu jsou účtovány i členské podíly na ostatní zemědělskou výstavbu.

Pro družstva byla opatřením ministerstva financí stanovena dále tvorba a použití dalších fondů sledovaných v analytické evidenci k účtu Ostatní fondy. Jedná se jednak o fond na restituce, který byl účelově vytvořen při transformaci družstev ze základního kapitálu družstva před transformací pro krytí případných prokázaných očekávaných restitučních nároků. Dalším fondem v rámci analytické evidence tohoto účtu je fond oceňovacích rozdílů při vypořádání majetkových nároků. Na tomto účtu se zachycují eventuální cenové rozdíly mezi účetní cenou v restituci vydávaného majetku a mezi jeho oceněním podle předpisů k vydávání tohoto majetku, popřípadě dohodnutou cenou. Zúčtování zůstatku obou fondů se provádí po vyrovnání majetkových nároků v rámci

nedělitelného fondu, popřípadě jiných zajišťovacích fondů dle rozhodnutí členské schůze.

Vytváření dalších fondů ze zisku může být upraveno stanovami. V rámci účtu Statutární fondy se u družstev vytváří fond členů a funkcionářů. [8]

Členská schůze může též rozhodnout o výplatě podílu na zisku družstevníkům při projednání řádné účetní závěrky. Ten podléhá srážkové dani v souladu s § 36 zákona o daních z příjmů ve výši 15 %. Zemědělské družstvo Družstevník však za svou historii ještě k vyplacení podílu na zisku družstevníkům nepřistoupilo.

11 Současné vedení účetnictví v Zemědělském družstvu Družstevník

Současné vedení účetnictví tohoto podnikatelského subjektu spadá do oddělení ekonomického. V současné době zaměstnává pět osob. Níže je uveden jejich výčet, vč. rozsahu jejich práce.

Mzdová účetní – 57 let

- Náplň práce: veškerá mzdová agenda, spotřební daň – zelená nafta

Skladová účetní – 35 let

- Náplň práce: sklady vlastních zásob – osiva, krmiva, chemikálie, odpadové hospodářství, spotřeba PHM + evidence PHM

Všeobecná účetní – 40 let

- Náplň práce: přesuny a evidence zvířat, evidence pozemků, nájemní smlouvy, výpočty nájmu, evidence majetkových podílů, evidence vlastních hnojiv – kejda, evidence DHM, výroba mléka, fakturace, cestovní příkazy

Sekretářka – 26 let

- Náplň práce: evidence došlé a odeslané pošty, vedení pokladny, evidence závazků

Hlavní ekonomka – 52 let

- Náplň práce: evidence IM, úhrady – bankovní pohyby, vedení hlavní knihy, zpracování DPH, statistiky

11.1 Personální náklady

V následující tabulce jsou uvedeny propočítané personální náklady na zaměstnance odpovídající uvedené výši hrubé mzdy. Tyto náklady byly počítány podle vzorce

pro výpočet nákladů na zdravotní a sociální pojištění. Zákonné pojištění zaměstnanců pak odpovídá 7,0 promile měsíční hrubé mzdy. Toto pojištění je odváděno kvartálně.

Mzdy I. dosahují všechny zaměstnankyně s výjimkou hlavní ekonomky. Ta dosahuje mzdy úrovně II. Tato mzda byla zaměstnankyním vyměřena vyměřovacím základem pro rok 2012.

Tab. č. 10 Stávající personální náklady

Části personálních nákladů	Mzda I.	Mzda II.
Hrubá mzda	24.000 Kč	40.000 Kč
Sociální pojištění	6.000 Kč	10.000 Kč
Zdravotní pojištění	2.160 Kč	3.600 Kč
Zákonné pojištění zaměstnanců	60 Kč	100 Kč
Celkové měsíční náklady	32.220 Kč	53.700 Kč

Celkové měsíční náklady na daný počet osob	128.880 Kč	53.7000 Kč
Celkové roční personální náklady	1.546.560 Kč	644.400 Kč

Personální náklady celkem	2.190.960 Kč
----------------------------------	---------------------

Zdroj: vlastní zpracování

11.2 Náklady na software

Podnikatelský subjekt vede účetnictví v software ASŘ ZPOK. Nevyžaduje žádné speciální nároky na úroveň hardware, mimo ten, co již využívá pro svoji ostatní činnost. Tento systém podnikatelský subjekt používá už od roku 1996 a je tedy plně odepsán. Systém je zaměřený na zemědělské podniky a pracuje ještě v rozhraní DOS bez možnosti připojit jej na server pro sdílení dat. Ty se stále přenášejí na disketách do centrálního počítače a všechny měsíční uzávěrky provádí servis dodavatele programu, což je v současné době zastaralé a nevyhovující.

Tento software ročně zpracování cca **7500 položek**.

Roční udržovací poplatky a aktualizace podnikatelský subjekt stojí **230.000 Kč** za rok.

Ekonomické oddělení uvažuje o přechodu na nový software SIDUS od téhož dodavatele, který běží v prostředí Windows, což by velmi usnadnilo přenos dat a zlevnilo náklady na servis zhruba o polovinu.

Účtárna podnikatelského subjektu dále nedisponuje žádným vozem, který by nesl jakékoliv provozní náklady, hardware, na kterém pracuje je již odepsaný a místo výkonu své práce má v objektu, kde sídlí i ostatní pracovníci družstva, proto tyto náklady se rozpočítávají na středisko účtárna jako tzv. režijní náklady. Nelze tyto náklady tedy jednoznačně a dostatečně věrohodně přiřadit na účtárnu.

11.3 Náklady na daňové poradenství

Podnikatelský subjekt využívá i služeb daňového poradce. Ten za podnikatelský subjekt zpracovává daňové přiznání (daň z příjmu, DPH, daň spotřební daň silniční, daň z nemovitostí, apod.). Daňový poradce také v tomto podnikatelském subjektu zastává pozici jakéhosi finančního konzultanta, který tvoří pojítko mezi managementem společnosti, hlavní ekonomkou a externími uživateli účetních, resp. daňových informací. Náklady evidované v účetnictví na daňové poradenství dosahují výše **54.000 Kč za rok**.

11.4 Náklady na audit a právní poradenství

Podnikatelský subjekt má povinnost svoje hospodaření podrobovat auditu. Náklady na audit neovlivní způsob vedení účetnictví, proto od těchto nákladů můžeme abstrahovat.

Podnikatelský subjekt využívá externího právního poradenství. Náklady na právní poradenství související s účetnictvím však podnikatelský subjekt nevede v žádné speciální evidenci, ani na analytických účtech, proto nejsou v této diplomové práci blíže popsány a vyčísleny.

11.5 Náklady na odborná školení a ostatní vzdělávání

Vzhledem k tomu, že účtárna podnikatelského subjektu postihuje většinu činností souvisejících s účtováním, každá z účetních se minimálně jedenkrát za rok účastní školení, které patří do její kompetence. Nejčastěji jsou účetní školeny v oblastech:

- A. Daň z příjmů
- B. Spotřební daň
- C. DPH
- D. Zákoníku práce a veškerá mzdová agenda
- E. Cestovní náhrady
- F. Novelý v účetní závěrce a uzávěrce
- G. Odpadové a obalové hospodářství

Školení probíhá v blízkosti místa provozování hospodářské činnosti podnikatelského subjektu, jsou jednodenní, součástí ceny školení bývá i celodenní strava, proto ostatní náklady s těmito školeními obsahují pouze zúčtované jízdné. Celkové náklady na odborné školení se ročně pohybují kolem částky **60.000 Kč**.

Podnikatelský subjekt dále nakupuje odbornou literaturu. Roční průměrné náklady na toto se pohybují **okolo 10.000 Kč**. Do odborné literatury, kterou podnikatelský subjekt pořizuje, se řadí:

- A. Nejrůznější úplná znění zákonů
- B. Sady praktických příkladů k novelám zákonů
- C. Přístup do on-line diskuzí na webových portálech (účetní kavárna, dashofer, apod.)

11.6 Pojištění odpovědnosti

Podnikatelský subjekt nevyžaduje na zaměstnancích, aby byli pojištěni proti škodám způsobených zaměstnavateli. V případě vzniku škody bude postupováno v souladu se zákonem.

V následující tabulce jsou pak sumarizovány nejdůležitější kategorie přímo přiřaditelných nákladů na interní vedení účetnictví v definovaném podnikatelském subjektu.

Tab. č. 11 Celkové náklady na interní účetnictví

Personální náklady	2.190.960 Kč
Odpisy software	0
Technická podpora a aktualizace software	230.000 Kč
Daňové poradenství	54.000 Kč
Odborné školení	60.000 Kč
Odborná literatura	10.000 Kč
Celkem přímo přiřaditelné náklady	2.544.960 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

12 Transformace z interního na externí účetnictví

Jak bylo zmíněno již v teoretické části této diplomové práce, podnikatelský subjekt musí při výběru vhodné externí firmy porovnávat několik kritérií:

- A. Náklady na provoz interního X externího účetnictví
- B. Dnešní požadavky managementu na účetnictví X budoucí požadavky managementu na účetnictví (ve vazbě na rozvoj společnosti)
- C. Rozsah ev. externě vedeného účetnictví
- D. Rizika spojená s interním vedením účetnictví X Rizika spojená s externím vedením účetnictví

Dle popisu obsahu práce jednotlivých účetních je patrné, že se nezabývají pouze zúčtováním hospodářských aktivit podnikatelského subjektu, do jejich kompetence však spadá i celá řada činností administrativních. Je tedy zřejmé, že i když možná ne na pozici účetní, ale zcela jistě na jiné pozici bude muset někdo tyto činnosti i nadále vykonávat a tvořit tak potřebnou podporu pro jiné úseky podnikatelského subjektu.

V případě, že však veškerá povinnost vedení účetnictví (nikoliv daňového poradenství) bude převedena na externí účetní, pak se budu v následující části této diplomové práce blíže věnovat jednotlivým bodům shora uvedeným.

12.1 Náklady na externí vedení účetnictví

Při výpočtu nákladovosti na externí vedení účetnictví budu vycházet ze známého počtu účetních položek, a to 7500. Dále budu vycházet z horních hranic ceny za zúčtování účetní položky, daňových přiznání k DPH, silniční dani a přiznání k DPPO. Pak by, bez daňového poradenství mohly náklady na externí vedení účetnictví v celém rozsahu dosahovat této výše:

Tab. č. 12 Náklady na externí vedení účetnictví

Druh	Cena/položku	Počet	Celkem cena
Účetní položky	25	7 500	187.500 Kč
Zpracování mezd	250	1 152	288.000 Kč
Roční zúčtování	500	1	500 Kč
Roční zúčtování zaměstnance	250	96	24.000 Kč
DSLN	1.000	1	1.000 Kč
DPH	1.500	12	18.000 Kč
DPPO	7.500	1	7.500 Kč
Celkem			526.500 Kč

Při této úvaze by i nadále podniku zůstaly náklady spojené s daňovým poradcem, ale odpadly by náklady na software, na školení a odbornou literaturu.

Jak bylo uvedeno výše, vzhledem k charakteru činností účetních lze předpokládat, že min. 1 osoba by se i nadále musela zabývat např. vedením odpadového hospodářství, evidencemi týkajícími se skotu, statistikou, apod. Dá se také předpokládat, že podnikatelský subjekt by si mohl zachovat pozici hlavní ekonomky, neboť její role je v daném podnikatelském subjektu vyšší, než ryze účetní. Počítejme tedy s úsporou dvou zaměstnanců.

Tab. č. 13 Nové personální náklady při externím vedení účetnictví

Části personálních nákladů	Mzda I.	Mzda II.
Hrubá mzda	24.000 Kč	40.000 Kč
Sociální pojištění	6.000 Kč	10.000 Kč
Zdravotní pojištění	2.160 Kč	3.600 Kč
Zákonné pojištění zaměstnanců	60 Kč	100 Kč
Celkové měsíční náklady	32.220 Kč	53.700 Kč
Celkové roční personální náklady	773.280 Kč	644.400 Kč
Celkové roční náklady	1.417.680 Kč	

Zdroj: vlastní zpracování

Personální náklady by tedy mohly dosáhnout uvedené výše.

Z této úvahy je tedy patrné, že ryze na zpracování účetnictví, vč. daňového poradenství podnikatelskému subjektu vzniknou náklady v celkové výši asi **580.500Kč**, na postihnutí celé agendy, kterou dnes ekonomické oddělení vykonává, by však náklady dosáhly výše **1.998.180Kč**. Pokud je tedy tato úvaha správná, pak by podnikatelský subjekt mohl dosáhnout úspory ve výši **546.780 Kč**.

V současné době, kdy účtárna uvažuje přechod na nový systém, by mohla využít zajišťování alespoň některých služeb externě, např. mezd. Tato externí služba by ale s největší pravděpodobností přinesla minimální úsporu, za předpokladu, že externí firma si bude účtovat za zpracování mezd částku **312.500 Kč** ročně, což zahrnuje zpracování mezd roční zúčtování a roční zúčtování zaměstnanců. Pokud by subjekt zcela vyčlenil jednu osobu ze zpracování mzdové agendy stávajícího ekonomického oddělení dosáhly by úspory za mzdu **386.640 Kč**. Ostatní náklady by družstvu zůstaly zachovány. Pokud neuvažujeme slevu za software v modulu mzdy a další náklady na školení a odbornou literaturu, převyšují současné personální náklady jedné osoby cenu za externí vedení mzdové agendy o **74.140 Kč** ročně.

12.2 Požadavky managementu v souvislosti s interním/externím vedením účetnictví

Management každé společnosti, i pozorovaného družstva, je ovlivněn typem organizační struktury. Družstvo využívá liniový způsob řízení, s poměrně plochou organizační strukturou. Družstvo je rozděleno na střediska. Tento organizační útvar je víceméně neměnný, v rámci jednotlivých středisek jsou dle potřeby pouze přesouvány konečné kapacity. Účtárna pozorovaného družstva je přímo podřízena vrcholovému managementu společnosti, hlavní ekonomka je pak součástí managementu družstva, veškeré ekonomické informace transformuje a po té poskytuje ostatním členům managementu pro rozhodování.

Jak bylo již mnohokrát zmíněno v několika částech této diplomové práce, i v tomto druhu podnikatelského subjektu požadavky managementu na interní vedení účetnictví vycházejí především ze snahy mít ekonomické informace, které interní účetnictví generuje, v požadovaném čase, struktuře a určité úrovni zabezpečení.

Cílem této diplomové práce bylo však, mimo jiné, poukázat, že pro družstvo však může být vhodné i externí vedení účetnictví. Úvaha vychází především z toho, že do oblasti působnosti a celkového záběru činnosti každé z účetních spadá i činnost ryze administrativní, která nemá se samotným účetnictvím příliš souvislostí. Proto se dá předpokládat, že vyčleněním některých osob zcela z účtárny dojde k aktivaci těchto osob do hlavní produkční činnosti, tzn., budou moci generovat i tržby, které jsou důležité pro každý podnikatelský subjekt, tedy pro družstvo. Družstvo tak bude moci posílit i svoji konkurenceschopnost, možná rozšířit portfolio své činnosti, či zoptimalizovat procesy, což z hlediska managementu může být další výhodou kromě v kapitole 13.1 výše uvedené úspory nákladů na vedení účetnictví.

Teoreticky neexistuje žádná bariéra, která by mohla znemožnit družstvu zavedení externího účetnictví namísto interního účetnictví. Problémem však může být jistá konzervativnost managementu, jistá pohodlnost při řízení změn neproduktivních činností družstva a možná i nedůvěra v jiné subjekty. Tento úsudek může podpořit i fakt, že ve zcela nevyhovujícím softwarovém systému zemědělské družstvo účtuje 15 let. Vzhledem k tomu, že ekonomické oddělení již uvažuje o novém software SIDUS, nedá se předpokládat, že by Zemědělské družstvo Družstevník využilo outsourcingu účetních služeb v krátké budoucnosti.

12.3 Možný rozsah externě vedeného účetnictví v družstvu

Pokud by družstvo přistoupilo k externímu vedení účetnictví, s největší pravděpodobností by s ohledem na svůj původ a charakter činnosti mohlo využít plný outsourcing účetnictví. Náklady na tento typ externího účetnictví jsou dále popsány v kapitole 13.1. Vzhledem k zachování pozice hlavní ekonomky by pak mohla zůstat

zachována vazba pro management mezi často nesrozumitelnými účetními informacemi a transformovanými informacemi pro potřeby rozhodování. Dále hlavní účetní by tvořila i informační podporu pro externí účetní firmu. Pouhé využívání účetní supervize či poradenství nemá z mého pohledu pro sledované družstvo efekt, neboť z pohledu nákladů by zcela jistě tato nakupovaná služba přesáhla náklady na školení a odbornou literaturu, byly by přitom zachovány personální náklady, náklady na software a další režijní náklady na provoz účtárny. Současné ekonomické oddělení si však plně vystačuje s úrovní dosažené kvality zachycení hospodářských jevů o podniku, proto by nejspíše finanční prostředky na tento druh spolupráce nebyly efektivně využity.

12.4 Rizika spojená s externím vedením účetnictví

Velká část této diplomové práce se věnuje celé řadě rizik, které s sebou nese interní vedení účetnictví. Zabývá se také pojištěním profesní odpovědnosti, které má ať již účetní v zaměstnaneckém poměru, či jako OSVČ či celou účetní firmu zabezpečit proti rizikům. Ovšem ani externí vedení účetnictví pro podnikatelský subjekt, který tuto službu využívá, není bezrizikové. **Rizika** mohou vyplynout rovnou z několika oblastí. Tou nejdůležitější je oblast **správnosti a věrohodnosti účetnictví**:

- A. Výběr nekvalifikované účetní firmy bez dostatečné zkušenosti (třeba i v daném oboru podnikání družstva či jiného podnikatelského subjektu)
- B. Nevhodně nastavená kritéria spolupráce s externím poskytovatelem účetnictví, z toho vyplývající špatná smlouva se společností poskytující externí účetnictví
- C. Nejasnosti v předávání dokladů, utajování informací, dodržování určitých zásad, apod.
- D. Nestabilní a finančně nesamostatná externí firma poskytující účetnictví, která může zbankrotovat a narušit tak plynulost a jednotnost vedení účetnictví

Rizika pro družstvo však mohou plynout i z ryze **organizačních principů**:

- A. Vysoká časová náročnost na předávání informací z družstva směrem k externí firmě vedoucí účetnictví
- B. Ztráta kontroly nad celým procesem uvnitř podnikatelského subjektu
- C. Změna v organizaci práce v případě angažování nových osob do pracovních týmů nesoucí riziko vytvoření špatného pracovního prostředí a možná je i opozice současného stavu personálu proti externí firmě
- D. Přenesení klíčové povinnosti podnikatelského subjektu na cizí subjekt a vznik přílišné závislosti na něm
- E. Podnikání družstva je silně flexibilní, je často závislé na vlivech tzv. vyšší moci, proto vliv na hospodaření podniku se dá těžko předvídat, družstvo musí tedy i ve spolupráci s externí firmou plánovat a tvořit určité rezervy, jejichž neefektivnost může ovlivnit celkovou úroveň vzájemné spolupráce
- F. Existence skrytých nákladů kontraktu, které mohou vyplynout např. z:
  - a) nalezení outsourcera a uzavření kontraktu s ním,
  - b) převod výkonu stávajícího účetnictví na outsourcera, neboť může trvat měsíce než outsourcer získá takové vědomosti jako interní účtárna,
  - c) řízením outsourcera, což obnáší, kromě jiných záležitostí, ověřování, že outsourcer plní své smluvní závazky, dohadování s ním a rokování o změnách kontraktu,
  - d) ukončení outsourcingu, jelikož tyto náklady vznikají při změně outsourcera nebo při přechodu zpět na interní zajištění účetnictví

Skryté náklady outsourcingu účetnictví, které vznikají v okamžiku přechodu z interního na externí účetnictví, nejsou v této diplomové práci počítány, neboť toto nebylo předmětem ani cílem mého zjišťování.

13 Celkové zhodnocení interního vs. externího účetnictví ve sledovaném podnikatelském subjektu

Celkové zhodnocení vhodnosti interního a externího vedení účetnictví v podnikatelském subjektu Zemědělské družstvo Družstevník vychází ze všech poznatků uvedených výše v diplomové práci. Konkrétně však je patrné, že z hlediska nákladů je externí typ vedení účetnictví rozhodně méně nákladný, může naopak přispět při vhodném angažování „volných“ pracovních sil ke zvýšení tržeb, tudíž může podpořit ekonomickou stránku hospodaření družstva. Z pohledu managementu je však možné, že změna, tzn. přechod na externí vedení účetnictví nemusí být z důvodu pojetí řízení podnikatelského subjektu, ale i z hlediska možné připravenosti s ohledem na výše popsána rizika, průchodná. V případě, že družstvo se bude v následujících letech rozrůstat, s největší pravděpodobností bude outsourcovat jiné činnosti než účetnictví, roli účetnictví posune blíže manažerskému účetnictví a outsourcovat bude i nadále pouze služby daňového poradce.

14 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo získat co nejvíce informací o možnostech uplatnění interního nebo externího účetnictví. Zároveň pak zjistit vhodnost externího účetnictví pro pozorovaný subjekt. Toto téma se v průběhu psaní diplomové práce ukázalo jako velice praktické a bylo poměrně náročné na výběr kvalitních a věrohodných informací.

V úvodní části práce, tzn. v teoretické části, jsou rozpracovány nejdůležitější aspekty uplatnění obojího způsobu vedení účetnictví a zároveň je toto téma začleněno do obecnějšího kontextu, neboť základní východiska pro srovnání interního a externího účetnictví jsou definována daleko širší tematikou.

Zabývala jsem se tedy rozdělením podniků jako jedním ze základních rozhodujících faktorů, jež mohou ovlivnit výběr způsobu vedení účetnictví. Ve zkratce jsem se věnovala též účetnictví obecně, roli účetního a vysokými nároky kladenými na tuto profesi.

Část diplomové práce se věnuje etickému kodexu, neboť etika je významnou součástí podnikání každého podnikatelského subjektu a etika v účetní praxi, která zasahuje i do řízení podniku, je důležitým tématem v obou druzích účetnictví, ať již interním či externím. Téma se dotýká také myšlenky odpovědnosti. Nemalá část diplomové práce je tedy věnována pojištění odpovědnosti, které rozpracovává na dvě části – pojištění pro interní a pro externí vedení účetnictví.

Následující část se zabývá jednotlivými druhy vedení účetnictví. U obou způsobů jsou definovány a charakterizovány co nejpřesněji jejich přístupy a cíle. Jako základní kritérium pro srovnání interního a externího vedení účetnictví je zvolena nákladovost vedení účetnictví s vazbou daného způsobu vedení účetnictví na management, potažmo na požadavky managementu spojené s výstupy z účetnictví. U interního i externího vedení účetnictví jsem našla řadu výhod a nevýhod, resp. rizik, ovlivňujících možný výběr daného způsobu vedení účetnictví. U externího zpracování účetnictví je

poukázáno na jeho různé typy a z nich plynoucí rozdíly, zároveň je věnována pozornost možnému budoucímu vývoji v sektoru outsourcingu ve vztahu účetních kanceláří a účetních působících jako OSVČ.

Mohu říci, že teoretická část této práce byla sama o sobě zkoumáním, neboť jsem se snažila sloučit informace z různých zdrojů, včetně informací od soukromých subjektů, a vytvořit tak kompletní, ale ne obchodní informaci, která by byla dostatečně věrohodná a objektivní pro rozpracování v části praktické. Důležité tedy bylo vybrat pouze relevantní informace, které lze podložit a které lze srovnat s potřebou vedení účetnictví jako takového. To znamená, že pokud externí účetní firma jako důvod pro externí vedení účetnictví uváděla snížení nákladů na vedení účetnictví, bylo vždy třeba porovnávat toto tvrzení s tím, co a jaký rozsah, resp. odpovědnost za vedení účetnictví na sebe byla ochotná přejmout. Do jisté míry tento cíl usnadňovala skutečnost, že nabídka na poli externího vedení účetnictví je víceméně uzavřená a jednotlivé profesionální externí účetní firmy se od sebe odlišují snad pouze různou úrovní daňových a právních konzultací, avšak zákonné předpisy a snad i zvyklosti na trhu definují využitelnost a šíří nabídky externě poskytovaných služeb vedení účetnictví. Ucelená odborná literatura na toto téma se nevyskytuje.

Věřím, že v teoretické části se mi podařilo postihnout všechna základní témata ovlivňující tematiku vedení interního a externího účetnictví i shromáždit dostatečné množství informací týkajících se obou typů vedení účetnictví. Teoretická část diplomové práce tak může posloužit jako podklad jak pro nově vzniklé podniky hledající vhodný způsob zpracování účetnictví, tak pro již existující subjekty zvažující přechod z jednoho způsobu vedení účetnictví na druhý.

V praktické části je pak aplikována forma externího vedení účetnictví na podmínky Zemědělského družstva Družstevník. Nejprve je tento subjekt stručně popsán z hlediska hlavních podnikatelských aktivit, organizační struktury, historie a charakteristiky podniku. Poměrně velký prostor je věnován současnému způsobu vedení účetnictví – je zde popsána struktura účetního oddělení a vyčísleny jednotlivé typy nákladů na současné interní vedení účetnictví podniku.

V následující kapitole jsou sumarizovány teoretické náklady, které by podnik musel vynaložit na externě vedené účetnictví při stávajícím objemu účetních položek, a vyčíslen rozdíl v nákladovosti mezi oběma způsoby vedení účetnictví. V úvahu je vzato pravděpodobné zachování některých současných zaměstnanců účetního oddělení či možné využití externě vedeného účetnictví v různém rozsahu. Externě vedené účetnictví, optimálně v outsourcingové podobě, se v tomto srovnání ukázalo jako výrazně méně nákladové než stávající interní zpracování (roční snížení nákladů v tomto konkrétním podnikatelském subjektu může dosáhnout téměř pětiny současných nákladů na vedení účetnictví).

Nákladovému pohledu je věnováno poměrně hodně pozornosti, neboť se nedá předpokládat, že by zemědělské družstvo mělo problémy s kvalitou zpracování účetnictví, a proto zjištění případné úspory, kterou by mohla přinést změna, by mohlo být rozhodujícím faktorem pro přechod na externí vedení účetnictví.

Zároveň jsem se zamýšlela nad vlivy daného způsobu vedení účetnictví na řízení podnikatelského subjektu a možnými pozitivními dopady při aktivaci stávajících zaměstnanců účetního oddělení do produkční činnosti. Ve svých úvahách jsem vycházela z obecného postoje manažerského jednání jako takového.

Srovnání externího účetnictví s interním účetnictvím je doplněno definováním možných rizik, jež mohou vyplynout z rozhodnutí podnikatelského subjektu pro změnu, a je tedy nutné je vzít v rozhodovacím procesu v úvahu.

Myslím, že se mi podařilo prokázat, že externě vedené účetnictví je pro zkoumaný objekt neméně vhodné než vedení interní. V souladu s teoretickou částí lze samozřejmě u obou variant nalézt jak pozitiva, tak negativa. Především vzhledem k poměrně značné úspoře nákladů i k zachování stávajícího úzkého propojení výstupů z účetnictví na management (ponechání si hlavní ekonomiky na stávající pozici) se domnívám, že externě vedené účetnictví lze považovat za výhodnější. Tento závěr je v souladu s všeobecnými předpoklady vztahujícími se ke kategorii středně velkého podniku, do které družstvo spadá. Zároveň je však nutné podotknout, že náleží pouze do kompetence managementu rozhodnout v souladu s prioritami a cíli společnosti,

které kritérium při výběru vedení účetnictví uplatní a zda nalezená možná rizika spojená s externím účetnictvím a jistá konzervativnost v přístupu k vedení účetnictví převáží nákladové hledisko. V případě, že dojde ke změně vedení účetnictví, bylo by jistě zajímavé sledovat, do jaké míry reálné úspory nákladů odpovídají v této práci uvedeným kalkulacím.

Věřím, že tato diplomová práce bude sloužit Zemědělskému družstvu Družstevník pro možné přehodnocení přístupu k vedení účetnictví, neboť jak prokazují v praktické části, pozitivních efektů, nejen ekonomických, lze dosáhnout.

15 Summary

The thesis deals with the issues of internal and external accounting. It concerns related issues such as ethical codex in accounting or insurance accounting.

It describes accounting from the point of view of general requirements on accounting, it tries to define the dimension and the range of this sphere. It engages in accounting from the point of view of management law, but also accounting itself.

This paper considers internal accounting to be a standard and describes reasons why and when a company should prefer internal accounting, it describes main characteristic of internal accounting, but it also chooses the most important advantages and disadvantages. On the contrary external accounting is described as something new and modern. It names main kinds of external accounting and tries to compare them not only with internal accounting but also among themselves. It gains information mainly from own experiences and from real offers of professional accounting companies.

As in both every single person activity and in a professional activity there is an important role of ethics and responsibility. This thesis is therefore focused on the most important principles of the ethical codex of accountants that relates to the issues of this paper. Considering importance and the role of accounting in a business company and also considering accountant responsibility the thesis concerns insurance accounting. It tries to choose, from the wide range of insurance, only the areas that can be used for internal and external accounting needs.

Given that the issue of internal and external accounting comparison is connected to the question of costs on these two ways of accounting, there is a lot of economic information or rather price information.

All aspects of the choice of external accounting suitability were applied on the particular business company. There was roughly calculated the economic advantage of both options and there were defined possible risks.

This paper can be used not only for a particular business company as a manual that helps you to make a decision for the particular way of accounting.

Key words:

External accounting, internal accounting, responsibility, ethics

16 Seznam zdrojů

- [1] APOGEO. Proč využít outsourcing účetnictví. *Ipodnikatel.cz* [online]. 2011 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Ucetnictvi-a-danova-evidence/proc-vyuzit-outsourcing-ucetnictvi.html>
- [2] BARY SERVICE S.R.O. *Výhody externího zpracování účetnictví* [online]. 2011 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://www.baryservis.cz/externi/>
- [3] CÚ KOMORA. Etický kodex profesních účetních. In: *Etický kodex profesních účetních*. Praha, 2004, s. 80.
- [4] Česká republika. Účetnictví podnikatelů. In: *Úplné znění*. Praha: Sagit, 2009.
- [5] Česká republika. Poradce 2010/1-2. In: *Obchodní zákoník*. Český Těšín: Poradce s.r.o., 2009.
- [6] ČESKÁ ÚČETNÍ KANCELÁŘ. *Outsourcing účetních služeb získává na popularitě* [online]. 2010 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: http://sdeleni.idnes.cz/outsourcing-ucetnich-sluzeb-ziskava-na-popularite-fxr-/eko-sdeleni.aspx?c=A100402_085832_eko-sdeleni_ahr
- [7] DATAINFO PRAHA. *HLEDÁTE ÚČETNÍ?: Řešením je supervize* [online]. 2012 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://www.datainfopraha.cz/index.php?stranka=5-supervize.php>
- [8] DVOŘÁKOVÁ. *Specifika účetnictví družstev* [online]. 2001 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://www.dashofer.cz/specifika-ucetnictvi-druzstev-cid4042/>
- [9] EKONOMICKÉ SOFTWAREY. *Účetní software* [online]. 2011 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://www.ekonomicke-softwarey.cz/cz/prehled>

- [10] ICM S.R.O. *Outsourcing účetnictví* [online]. 2012 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: LOUKA, Jaroslav. FINANCE CZ. Outsourcing účetnictví - nový trend [online]. 2008 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/155041-outsourcing-ucetnictvi-novy-trend/>
- [11] JOHÁNEK, Tomáš. Za chybu v účetnictví může vždycky podnikatel. *Profit.cz* [online]. 2011 [cit. 2012-02-23].
- [12] KHAN, Mohammad Wahid Abdullah. Wahid postoj - kreativní účetnictví a zkušený etika. [online]. [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://icube.cz/wahid-postoj-kreativni-ucetnictvi-a-zkuseny-etika-964/>
- [13] KLÁRA SOUKUPOVÁ. *Podnikatel se může pojistit také proti chybám v účetnictví* [online]. 2008 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/pojistit-se-muzete-i-proti-chybam-v-ucetnictvi/>
- [14] LOUKA, Jaroslav. FINANCE CZ. *Outsourcing účetnictví - nový trend* [online]. 2008 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/155041-outsourcing-ucetnictvi-novy-trend/>
- [15] MOLÍN, Jan. *Protiprávní jednání z pohledu profesní odpovědnosti auditorů, daňových poradců a účetních*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 188 s. ISBN 978-80-7357-600-4.
- [16] MRKOSOVÁ, Jitka. *Účetnictví 2008: učebnice pro střední a vyšší odborné školy*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2008, s. 278. ISBN 978-80-251-1974-4.
- [17] ŠKÁCHOVÁ MARTINA. *Výhody a nevýhody externího zpracování účetnictví* [online]. 2012 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://www.ucetnictvi-skachova.firemni-web.cz/nova-stranka-146170/>

- [18] SVATOŠOVÁ, Jana a Jana TRÁVNIČKOVÁ. *Účtová osnova, České účetní standardy postupy účtování*. Olomouc: ANAG, 2011, s. 348. ISBN 978-80-7263-645-7.
- [19] SVAZ ÚČETNÍCH. *POJIŠTĚNÍ PROFESNÍ ODPOVĚDNOSTI ÚČETNÍCH* [online]. 2011 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://svazucetnich.cz/pojisteni.php?PHPSESSID=48f280a782a11f0b5d271204d3a2e3d8>
- [20] TORQUIS, s.r.o. *Externí zpracování účetnictví a ekonomické poradenství* [online]. [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://www.torquis.cz/cz/menu/21/nase-sluzby/externi-zpracovani-ucetnictvi-a-ekonomicke-poradenstvi/>
- [21] ÚČETNICTVÍ BRNO. *Vedení účetnictví - interní nebo externí?* [online]. 2011 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://ucetnictvi-brno.blogspot.com/2011/06/vedeni-ucetnictvi-interni-nebo-externi.html>
- [22] UPDA AUSTRIA. *Proč je externí vedení účetnictví výhodnější?* [online]. 2008 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://udpa.cz/externi.asp>
- [23] VROBEL. [online]. 2012 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://www.vrobel.cz/sluzby/ucetnictvi/>
- [24] BARTOŠ, Jaroslav. SOFTWARE. *Jak vybrat nejlepší účetní program do firmy* [online]. 2009 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z: <http://www.zive.cz/clanky/jak-vybrat-nejlepsi-ucetni-program-do-firmy/sc-3-a-145412/default.aspx>
- [25] Interní materiály Zemědělského družstva Družstevník

17 Seznam tabulek a grafů

Tab. č. 1	Rozdíly mezi finančním a manažerským účetnictvím
Tab. č. 2	Rozdíly mezi finančním a vnitropodnikovým účetnictvím
Tab. č. 3	Srovnání IFRS a ČÚP
Tab. č. 4	Příklady školitelů a ceny účetního školení
Tab. č. 5	Příklady účetních software
Tab. č. 6	Ceny za zpracování účetní položky
Tab. č. 7	Rostlinná výroba
Tab. č. 8	Kategorie nákladů a výnosů podnikatelského subjektu
Tab. č. 9	Struktura zaměstnanců
Tab. č. 10	Stávající personální náklady
Tab. č. 11	Celkové náklady na interní účetnictví
Tab. č. 12	Náklady na externí vedení účetnictví
Tab. č. 13	Nové personální náklady při externím vedení účetnictví
Graf č. 1	Organizační struktura

18 Seznam zkratek

BI	Bussines Inteligence
ČÚP	české účetní předpisy
ČÚS	české účetní standardy
DE	daňová evidence
DPFO	daň z příjmu fyzické osoby
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DPPO	daň z příjmu právnické osoby
DSLN	daň silniční
DPH	daň z přidané hodnoty
ERP	podnikový informační systém; Enterprise Resource Planning
ES	Evropské společenství
FO	fyzická osoba
HV	hospodářský výsledek
IAS/IFRS	Mezinárodní standardy účetního výkaznictví
IASB	International Accounting Standards Board
ICT	informační a komunikační technologie
IFAC	International Accounting Standards
IFRIC	Výbor pro interpretaci mezinárodního účetního výkaznictví
IT	informační technologie

JZD Jednotné zemědělské družstvo

MS Microsoft

MŠMT Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

OSVČ osoba samostatně výdělečně činná

PHM pohonné hmoty

PO právnická osoba

SP sociální pojištění

SSZ správa sociálního zabezpečení

SW software

ÚZ úplné znění

ZP zdravotní pojištění